

Colocviul Științific

**ORIENTĂRI ACTUALE
ÎN CERCETAREA DOCTORALĂ**

Ediția a VII-a

PROGRAM

&

CULEGERE DE ABSTRACTE

Bălți, 2017

CZU

Colegiul de redacție: *Pavel Topală, dr. hab., prof. univ., redactor-șef; Gagim Ion, dr. hab., prof. univ., Rector, USARB; Nedelcu Dumitru, dr. ing., prof. univ., Universitatea Tehnică "Gh. Asachi, Iași, România; Paladi Florentin, dr. hab., prof. univ., prorector pentru activitatea științifică, USM; Leahu Nicolae, dr., conf. univ., directorul Școlii doctorale "Filologie", USARB; Garbuz Veronica, drd., INCE.*

Tehnoredactor: *Veronica GARBUZ, drd., INCE*

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

**Colocviul Științific "Orientări actuale în cercetarea doctorală"
ediția a VII-a**

Tezele comunicărilor la Colocviul Științific, 07 decembrie, 2017, Bălți
/ col.red.: **Topală Pavel (red. resp.), Gagim Ion, Nedelcu Dumitru,
Paladi Florentin, Leahu Nicolae, Garbuz Veronica** – Bălți
:INDIGOU-COLOR, 2017. – 78 p.

Bibliogr. la sfârșitul art. – 100 ex.

**Textele rezumatelor sunt publicate în redacția originală
prezentată de autori**

ISBN

© Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

INDIGOU - COLOR, 2017

Colegiul de redacție:

Topală Pavel, dr. hab., prof. univ., Președintele consiliului științific al USARB

Gagim Ion, dr. hab., prof. univ., Rector, USARB

Nedelcu Dumitru, dr.ing., prof. univ., Universitatea Tehnică "Gh. Asachi", Iași România

Paladi Florentin, dr.hab., prof.univ., prorector pentru activitatea științifică, USM

Leahu Nicolae, dr. conf. univ., directorul Școlii doctorale "Filologie", USARB

Garbuz Veronica, drd., INCE

Comitetul organizatoric:

Topală Pavel, dr. hab., prof. univ. – președinte, Președintele Consiliului științific USARB

Cojocar Igor, dr., conf.univ. - vicepreședinte, prorector pentru activitatea științifică a USARB

Garbuz Veronica - secretarul Comitetului organizatoric

Cărăușu Constantin, dr., conf.univ., Universitatea Tehnică "Gh. Asachi", Iași, România

Duică Mircea, dr., conf. univ., Universitatea "Valahia", Târgoviște, România

Granețkaia Lilia, dr, conf. univ., USARB

Cociug Victoria, dr., conf. univ., INCE

Ciobanu Silvia, Biblioteca Științifică USARB

Țurcanu Cristina, șefa Biroului Studii Doctorale a USM

Rusa Mariana, drd., Universitatea AȘM

Iavorschi Corina, drd., USARB

Comitetul științific:

Gagim Ion dr.hab, prof.univ., USARB

Tighineanu Ion, acad. Primvicepreședinte AȘM

Topală Pavel dr. hab, prof. univ, Președintele consiliului științific USARB

Paladi Florentin dr.hab., prof. univ., prorector pentru activitatea științifică, USM

Popa Gheorghe, dr. hab., prof. univ., USARB

Stoicev Petru, dr. hab., prof. univ., UTM

Marian Grigore, dr. hab., prof. univ., UASM

Potîng Tatiana, dr., conf. univ., Universitatea AȘM

Cabac Valeriu, dr., prof. univ., USARB

Nedelcu Dumitru, dr. ing., prof. univ., Universitatea Tehnică "Gh. Asachi", Iași România

Sregăroiu Ion, dr., prof. univ., Universitatea "Valahia", Târgoviște, România

Timuș Angela, dr. conf. univ., INCE

Tetelea Margareta, dr., conf. univ., USARB

Leahu Nicolae, dr., conf. univ., directorul Școlii doctorale "Filologie", USARB

Briceag Silvia dr., conf. univ., USARB

Russu Vitalie dr., conf. univ., USARB

CUPRINS

PROGRAMUL COLOCVIULUI ȘTIINȚIFIC	6
COMUNICĂRI ÎN ȘEDINȚA PLENARĂ	7
SECȚIUNEA “ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI”	10
SECȚIUNEA “ȘTIINȚE FIZICE ȘI INGINEREȘTI”	16
SECȚIUNEA “ȘTIINȚE ECONOMICE”	35
SECȚIUNEA “ȘTIINȚE FILOLOGICE”	45
SECȚIUNEA “ȘTIINȚE SOCIO-UMANISTICE”	69
SECȚIUNEA “ȘTIINȚE ALE NATURII ȘI AGRICOLE”	74

Programul Colocviului Științific:

09⁰⁰-10⁰⁰ - Înregistrarea participanților, Sala polivalentă USARB, str. Pușkin, 38

Sedința plenară:

10⁰⁰-10⁰⁵ - Imnul "Gaudeamus"

10⁰⁵- 10¹⁰ - Cuvânt de deschidere, dr. hab., prof. univ., Ion GAGIM - rectorul USARB

10¹⁰- 10²⁰ – Alocuțiuni de salut din partea oaspeților

10²⁰- 10⁵⁰ – Doctoratul în USARB: trecut, prezent și viitor - dr. hab., prof. univ., Pavel TOPALĂ, Președintele Consiliului Științific, USARB

Comunicări în sedința plenară:

10⁵⁰- 11¹⁰ - Studiu asupra inserției pe piața muncii a absolvenților Universității de Stat "Alec Russo" din Bălți, Veronica GARBUZ, drd., INCE

11¹⁰- 11³⁰ – Continuitate și ruptură în critica literară românească, Natalia IVASÎȘEN (căs. HARITON), drd., USARB

11³⁰- 11⁵⁰ – Восточные элементы в немецких романтических сказках, Ecaterina NICULCEA, drd., USARB

12⁰⁰-13⁰⁰ - Pauza de masă

13⁰⁰-16³⁰ - Activitatea pe secțiuni

16³⁰-17⁰⁰ – Închiderea lucrărilor Colocviului științific

COMUNICĂRI ÎN ȘEDINȚA PLENARĂ:

STUDIUL ASUPRA INSERȚIEI PE PIAȚA MUNCII A ABSOLVENȚILOR UNIVERSITĂȚII DE STAT “ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI

Veronica GARBUZ, drd.

Institutul Național de Cercetări Economice,
asist. univ. Catedra de științe economice

Universitatea de Stat “Alec Russo” din Bălți

Conducător științific: **Anatolii ROJCO**, dr. conf. cercetător

Institutul Național de Cercetări Economice

Dezvoltarea economică a unei țări este determinată de calitatea capitalului său uman, reflectată prin nivelul educației și formării profesionale. În prezent, ținându-se cont de tendințele moderne ale economiei, inclusiv orientarea către inovație și cunoaștere, numai o forță de muncă bine instruită și calificată poate fi competitivă pe piața muncii. În acest context, rolul sistemului educațional superior din Republica Moldova este de importanță majoră, oferind posibilitatea valorizării competențelor transversale în vederea găsirii unui loc de muncă în acord cu calificările deținute, respectiv competențele de comunicare în limbi străine și abilitățile de folosire a calculatorului.

Pornind de la ideea precum că eficiența unui sistem nu se măsoară prin numărul intrărilor în sistem, ci anume prin numărul ieșirilor din el, succesul actului educațional poate fi cuantificat prin intermediul indicatorilor de ocupare a tinerilor specialiști.

Cu regret, indicatorii statistici de ocupare a forței de muncă din Republica Moldova nu sunt tocmai favorabili, situație parțial explicată prin lipsa corelării dintre piața educațională și piața profesională, precum și prin lipsa unei coeziuni între actorii sociali implicați în proces.

Prezentul demers științific are drept scop analiza procesului de inserție pe piața muncii a absolvenților Universității de Stat “Alec Russo” din Bălți, studiul fiind realizat pe trei dimensiuni: 1) aspirațiile studenților actuali, 2) experiențele descrise de tinerii specialiști și 3) perspective și oportunități.

Ocuparea forței de muncă depinde de implicarea reală a tuturor actorilor interesați (autorități publice centrale și locale, parteneri sociali, societate civilă, etc.) în fundamentarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea acțiunilor propuse. Astfel, în lucrare a fost stabilită interdependența universității, pieței muncii și cadrului legal, în vederea identificării și valorificării oportunităților pe care poate oferi colaborarea dintre actorii vizați.

CONTINUITATE ȘI RUPTURĂ ÎN CRITICA LITERARĂ ROMÂNEASCĂ

Natalia IVASÎȘEN (căs. HARITON), drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
conducător științific: Nicolae LEAHU, dr. conf.

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Una dintre cele mai exploatate teme ale criticii românești vizează locul literaturii române în raport cu literaturile din „câmpul puterii”, având la bază binomul terminologic *continuitate-ruptură*. Părăsind zona unei interpretări generale, termenii ating aici un punct nevralgic pentru exegeza românească, surprinzând defazajul dintre voința de a înnoi literatura (prin ruptură) și voința de a-i păstra fondul tradițional (prin continuitate). Efortul exegezei contemporane de a recupera datele principale ale proiectului sincronizării au reactualizat termeni consacrați din fazele junimistă, modernistă, neomodernistă și postmodernistă: *forma fără fond* (Titu Maiorescu), *sincronism*, *mutația valorilor estetice* (Eugen Lovinescu), *specificul național* (Garabet Ibrăileanu, G. Călinescu), *protocronism* (Edgar Papu), „*complexele*” *literaturii române* (Mircea Martin), *modernizarea prin tradiție* (Dan C. Mihăilescu), *sincronizarea cu trecutul* (Șerban Axinte), *critica de export*, „*a cincea esență*” (Andrei Terian), *cultura faliei*, *mimetism al sincronizării* (Angelo Mitchievici), *retard față de culturile europene* (Ion Bogdan Lefter) etc. Căutând să valorifice „inefabilul” contradicțiilor exegezei moderniste, noua direcție își manifestă vocația integratoare, ceea ce justifică denumirea de paradigmă *constructivistă/„culturalistă”*. Pe agenda exegezei optzeciste din Basarabia proiectul sincronizării cunoaște o evoluție distinctă, or calea către modelele literare/critice occidentale înseamnă, mai întâi, integrare în arealul general-românesc, de care a fost înstrăinată literatura din Basarabia încă din perioada interbelică (mai exact, din 1924 când este răscroită RASSM). Miza pe estetic subminează „elanul integraționist” de factură național-patriotică al promoțiilor Vieru-Dabija, făcând și mai vizibile discrepanțele dintre *poziția critică* față de exportul de texte și autori în circuitul general-românesc și *poziția „dublei măsuri”*, ce promovează scriitorii basarabeni numai pentru că reprezintă o provincie „înlăcrimată” și „înstrăinată”. Critica literară își asumă astfel o abordare complexă a sincronizării, înțelegând-o drept un act de ruptură (față de inerția gândirii critice autohtone) și de continuitate (în raport cu modelele general-românești și occidentale). Fiind scrupuloși, expresivi, echilibrați, bătaioși și ludici, criticii post-'89 își manifestă verva speculativă și capacitatea inovatoare, demolând și construind totodată, or dinamitarea schelărilor axiologice false orientează esteticul către o zonă a moderației. Felul în care înțeleg sincronizarea, dar, mai ales, demersul pe care-l întreprind întru realizarea acestui proiect, promit, pe de o parte, abandonarea tendenționismului, iar, pe de cealaltă parte, înscrierea în tradiția estetică a criticii românești.

ВОСТОЧНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ В НЕМЕЦКИХ РОМАНТИЧЕСКИХ СКАЗКАХ

Ecaterina NICULCEA, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
conducător științific: **Elena PRUS**, dr. hab., prof. univ.,
Universitatea Liberă Internațională din Moldova

Интерес к восточной культуре пробудился в Европе благодаря усилению торговых связей между востоком и западом. Проникновение элементов арабской литературы позволило расширить жанровое своеобразие художественных произведений, разнообразить развитие сюжетных линий, а также раскрыло новые возможности для рефлексии.

В «Задиге» Вольтера соприкасаются две культуры, западная и восточная, что позволяет автору усилить контраст между ними, так что восточная подчеркивает противоречия, существующие во французском обществе конца семнадцатого века.

Знакомство немецкого читателя с восточной культурой и литературой в частности, происходило благодаря популярности «Восточно-западного дивана» И.В. Гете, в котором многократно фигурируют образы выдающихся арабских поэтов. Включив в сборник переводы газелей Хафиза, Низами, Навои и собственные поэтические тексты, написанные с использованием языковой образности персидского языка, немецкий поэт устанавливает своеобразное «культурное равноправие» поэтов востока и запада.

Одновременно прослеживается новая тенденция в освоении элементов восточной культуры в немецкой литературе. Немецкие поэты и писатели романтики стремились в своих литературных поисках к истокам немецкого духа, выраженного прежде всего в фольклоре, в народных сказках и песнях. Сборник народных песен «Волшебный рог мальчика» Клеменса Брентано и Ахима фон Арнима, «Детские и семейные сказки» Якоба и Вильгельма Гримм, отражали стремления немецкого народа к самоопределению, получившего первостепенное значение в период наполеоновских войн.

Обращение к немецкой старине и средневековой рыцарской культуре резко контрастирует по своему художественному замыслу с текстами Эрнста Теодора Амадеуса Гофмана и сказочными альманахами Вильгельма Гауфа, в которых действие, композиция и языковое оформление свидетельствует о близкой связи с восточной литературой. Э.Т.А. Гофман и В. Гауф, являясь новаторами, заменяют привычную картину немецкого быта на экзотические кулисы востока, при этом проблематика их произведений приобретает общенациональный характер, хотя за сказочностью повествования скрывается язвительная критика современного им немецкого общества.

SECTIUNEA “ȘTIINTE ALE EDUCAȚIEI”

(sala 625, Corpul VI, USARB)

Moderatori:

1. **Ludmila COTOS, dr**, Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți
2. **Tatiana ȘOVA, dr., conf. univ.**, Universitatea de Stat „Alec Russo”
din Bălți

РОЛЬ ТЕАТРАЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ В ПОДГОТОВКЕ БУДУЩЕГО УЧИТЕЛЯ МУЗЫКИ

Marina CALIGA, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Ion GAGIM, dr. hab., prof.univ.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Условия динамично развивающегося общества определяют необходимость постоянного поиска наиболее совершенного пути в организации и повышении уровня эффективности образовательного процесса, а также профессиональной компетентности будущих учителей. Особенно актуальным в наши дни становится такое содержание образования, которое бы акцентировало бы внимание на постижение тайн творчества, на развитие способности к экспрессивному самовыражению, педагогическим задачам, направленным на воспитание педагога-творца. Данная статья ориентирована на изучение выразительно-экспрессивной сферы художественных средств воздействия театральной педагогики на чувства, эмоции в процессе воздействия, влияние этих средств на содержание образования, использование различных форм, методов, приемов, основанных на интеграции общей и театральной педагогики. При определенных педагогических условиях и достаточном уровне развития такое направление является продуктивным для полного и свободного раскрытия личностно-творческих способностей студентов художественных факультетов вуза.

INTERVENȚII DE NEUTRALIZARE A BARIERELOR ÎN COMUNICARE

Lilia NACAI, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

O bună comunicare presupune „co-împărtășirea” semnificației, ceea ce implică necesitatea ca mesajul transmis de un partener să fie recepționat de celălalt în mod integral și corect. În realitate însă, comunicarea este imperfectă, marcată de prezența barierelor/blocajelor de diferit gen. Articolul reflectă dimensiuni teoretico-aplicative privind barierele/factorii care blochează comunicare prin prisma diferitor viziuni științifice. Prezintă interes, pentru psihologi, cadre didactice, asistenți sociali, precum și pentru publicul interes, intervențiile psihologice privind depășirea, neutralizarea și eficientizarea comunicării.

CONCEPTE MODERNE ÎN DETERMINAREA CONȚINUTULUI INSTRUIRII LA DISCIPLINA ȘCOLARĂ „INFORMATICA”

Olesea SKUTNIŢKI, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Mult timp, cu referire la conținut, instruirea la informatică (de fapt precum și la celelalte discipline) era ghidată de știință.

În ultimile decenii, în atenția cercetătorilor, tot mai frecvent apare realitatea socială, în special problemele ce țin de transformările și dirijarea acestei realități. Astfel, știința încetează de a fi unica sursă a conținutului instruirii. Practica socială vine să aducă în procesul de instruire situații, sarcini de lucru din activitatea muncitorilor, inginerilor, economiștilor, programatorilor etc. care acoperă un întreg sector social.

În aceste condiții devine actuală următoarea întrebare: Care va fi conținutul nou al disciplinei „Informatica”?

ФОРМИРОВАНИЕ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОЙ КУЛЬТУРЫ УЧЕНИКА ДМШ С ПОЗИЦИЙ МЕЖДИСЦИПЛИНАРНОГО ПОДХОДА

Ana GLEBOV, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Margareta TETELEA, dr., conf. univ.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

В данной статье исследуются междисциплинарный аспект процесса формирования духовной культуры ученика ДМШ, в процессе вокально-хоровой деятельности. В данном случае, междисциплинарность проявляется в интеграции близких областей знаний, умений и навыков, учитывая при этом существенные специфические факторы. Междисциплинарность в вокально-хоровой деятельности находится в совокупности таких предметов как: сольфеджио, музыкальная литература, инструмент, ансамбль. Методологией реализации этого аспекта является теоретическая концепция современного исследователя И. Ф. Гажима, об интериоризации музыки, обосновывая данную теорию с философской, музыковедческой и психолого-педагогической точки зрения.

CERCETAREA FACTORILOR MOTIVAȚIONALI ÎN PROCESUL DE STUDIU

Nicoleta BLEANDURĂ, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Valeriu CABAC, dr., prof. univ.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Motivația constituie unul din factorii de bază, care influențează și determină performanțele obținute de către studenți în procesul de studiu. De aceea, analiza motivației studenților este importantă. În cadrul experimentului pedagogic realizat la disciplina „Aplicații generice”, în afara rezultatelor obținute, s-au analizat și factorii motivaționali ai studenților. În articol este prezentată analiza motivației atât la începutul procesului de studii, cât și evoluția acesteia la finele studiilor.

PRINCIPII DE APLICARE ALE ART-PEDAGOGIEI ÎN ADAPTAREA ȘCOLARĂ A ELEVILOR CLASELOR PRIMARE

Eugenia FOCA, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Ion GAGIM, dr., hab., prof. univ.

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Analiza detaliată, pe multiple planuri, ale cercetărilor domeniului art-pedagogiei, ne-a determinat să evidențiem mai multe principii ce au corespondențe dintre mecanismele comportamentului adaptiv la elevii de vârstă școlară mică și aplicarea artei în procesul educațional. Ele au fost decantate în urma parcurgerii a numeroase studii, existente în spații culturale diverse, dar și valorificând concluziile unor cercetări privitoare la oportunitatea și condițiile prezenței art-pedagogiei în mediul școlar. Prin termenul “principiile art-pedagogice ale adaptării școlare”, înțelegem anumite directive-cheie în baza cărora se realizează procesul instructiv-educativ și oferă o viziune de înțelegere în esență a mecanismelor procesului adaptării și ale acțiunilor educaționale axate pe artă, ce pot facilita acest proces. Principiile art-pedagogice orientează mentalitatea și acțiunile cadrelor didactice și sunt axate pe conștientizarea esenței procesului instructiv-educativ și generalizării experienței pedagogice.

ANALIZA MODELELOR COMPORTAMENTALE ALE MANAGERILOR DIN MEDIUL EDUCAȚIONAL

Vasile GARBUSZ, drd.,

Institutul de Științe ale Educației

Aglaida BOLBOCEANU, dr. hab., cercet. științific

Institutul de Științe ale Educației

Managerul, cu o bună pregătire în domeniul psihologiei sociale și organizaționale are posibilitatea să valorifice aptitudinile și competențele cadrelor didactice. Managerul va ține cont de sfera motivațională și interesele colaboratorilor săi, va utiliza diverse strategii motivaționale. La fel, obiectivele propuse și acțiunile colectivului didactic sunt dependente de un șir de factori ce vizează managerul: personalitatea, aptitudinile, temperamentul, caracterul, comportamentul, stilul de comunicare, stilul managerial adoptat ș.a.

EVOLUȚIA DISCURSULUI FILOSOFIC ȘI PROBLEMATICA CONSTITUIRII FILOSOFIEI EDUCAȚIEI

Aurelia BEȚIVU, drd.,

Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă"

Maia COJOCARU-BOROZAN, prof. univ., dr. hab.,

Universitatea Pedagogică de Stat "Ion Creangă"

Studierea sistematică a gândirii filosofice a constituit punctul de plecare în conturarea necesității, trebuinței de filosofie în educație și publicarea unor lucrări de referință în domeniu, simultan cu introducerea disciplinei respective ca obiect de studiu în învățământul universitar. Presupozițiile filosofice sunt standarde de exigență a educației, sub raport cognitiv și argumentativ, care vizează întemeierea informațiilor și cunoștințelor din domeniul pedagogiei. Interpretările complexe ale fenomenului educațional indică caracterul plurideterminat al educației care nu poate fi izolat de contextul social și istoric al existenței umane. Trebuința de explicare și de înțelegere a fenomenului educativ, sub diversele lui manifestări, apare ca preocupare a filosofiei educației.

DE LA DIMENSIUNEA TEATRALĂ UMANĂ LA CULTURA TEATRALĂ

Angela BEJAN, drd.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

Ion GAGIM, dr. hab., prof. univ.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

În acest articol se aduc argumente referitoare la existența unei dimensiuni teatrale a omului ca parte din natura umană. Aceasta se manifestă în toate activitățile umane, ca o actualizare a unor potențialități teatrale înnăscute și care poate fi surprinsă în diferite niveluri de activitate și forme de manifestare umană. De asemenea se face o descriere a omului teatral, ce implică homo politicos și homo ludens, toate marcând devenirea umană în egală măsură precum componenta sa rațională, creatoare, comunicațională, afectivă etc. Sunt aduse demonstrații care prezintă dimensiunea teatrală ca o componentă esențială și necesară a omului.

INTERACȚIUNEA ARTELOR-PREMISĂ IMPORTANTĂ ÎN DEZVOLTAREA PERSONALITĂȚII ELEVILOR

Tatiana GÎNJU, drd.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

Ion GAGIM, dr. hab., prof. univ.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

Autoarea prezintă și prezintă problema interacțiunii diverselor tipuri de arte. Interacțiunea artelor (artă plastică, muzică, literatură), dezvăluie importante valori educaționale care se pot produce atât în procesul studierii literaturii și artelor în interacțiunea lor firească, dată de legile și principiile estetice, cât și în modul de organizare a procesului educațional.

SECTIUNEA “ȘTIINTE FIZICE ȘI INGINERESTI”

(Sala Senatului, Corpul I, USARB)

Moderatori:

1. **Irina PLEȘCO, drd.**, Universitatea Tehnică a Moldovei
2. **Vitalie BEȘLIU, dr., conf. univ.**, Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți

**PERSPECTIVELE PRODUCERII PELEȚILOR ENPLUS DIN REZIDUURI
AGRICOLE ÎN CONDIȚIILE REPUBLICII MOLDOVA**

Andrei GUDÎMA, drd.,

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Andrei PAVLENCO, drd.,

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Lucrarea propune un studiu al căilor de producere a biocombustibililor solizi în formă de peleți, obținuți din materie primă autohtonă în acord cu normele internaționale de calitate ENPlus. Scopul lucrării este sporirea calității biocombustibililor solizi în acord cu politicile de dezvoltare a surselor regenerabile de energie.

În lucrare se dă o analiză critică detaliată a stadiului actual cu privire la potențialul de reziduuri agricole pretabile de a fi folosite în calitate de materie primă la producerea peleților de foc și căile de îmbunătățire a calității produsului finit produs din această materie primă.

Pentru realizarea scopului propus a fost analizat potențialul de biomasă provenită din diferite zone ale Republicii Moldova. În baza studiului efectuat au fost identificate principalele surse de biomasă provenită din activități agricole cu cuantificarea acestora cu termeni de energie și potențial de materie primă pentru producerea peleților de foc.

În rezultatul estimării capacității calorifice a diferitor reziduuri provenite din activități agricole în raionul Soroca, s-a constatat că doar 5% din aceste reziduuri asigură obținerea peleților de foc cu caracteristici conforme cerințelor normelor internaționale ENPlus 3, cca 20% din reziduuri au o putere calorifică apropiată de cea cerută de către normele ENPlus și pot fi folosite în calitate de adaosuri la formarea amestecurilor de materie primă. Celelalte tipuri de biomasă provenită din reziduuri agricole pot fi folosite doar la producerea biocombustibililor solizi de calitate inferioară sau necesită o prelucrare suplimentară chemată să sporească calitatea produsului finit.

Un loc aparte în lucrare este rezervat stabilirii constituției optime a materiei prime folosite la producerea peleților de foc și stabilirii regimurilor tehnologice de densificare a materiei prime.

În încheiere se sintetizează principalele rezultate și se prezintă concluzii referitoare la oportunitatea producerii peleților de foc de calitate ENPlus din materie primă autohtonă.

SPORIREA CALITĂȚII BIOCOMBUSTIBILILOR SOLIZI ÎN ACORD CU POLITICILE DE DEZVOLTARE A SURSELOR REGENERABILE DE ENERGIE

Andrei PAVLENCO, drd.,

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Andrei GUDÎMA, drd.,

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Obiectivul general al lucrării este sporirea calității biocombustibililor solizi în acord cu politicile de dezvoltare a surselor regenerabile de energie. În calitate de obiect al cercetărilor au servit biocombustibilii în formă de brichete și peleți. Obiectul cercetărilor este unul din cele mai importante elemente componente în asigurarea cu energie termică regenerabilă în condițiile Republicii Moldova. De asemenea, studierea obiectului cercetărilor, din punct de vedere al calității și influenței dezvoltării și promovării acestuia asupra mediului și durabilității agriculturii Republicii Moldova.

În raport se dezvăluie ideea centrală și anume nevoia de a elabora niște măsuri concrete pentru sporirea calității biocombustibililor solizi pe întreg ciclul de viață al acestora, dar și studierea impactului folosirii nehibzuite a reziduurilor agrosilvice pentru scopuri energetice asupra dezvoltării durabile a agriculturii.

Ideea centrală expusă a fost formulată în baza sintetizării stadiului actual al cercetărilor din țară și pe plan mondial asupra biocombustibililor solizi, analizei realizărilor obținute și contradicțiilor existente. În baza confruntării datelor existente în literatura de specialitate și a experienței din domeniul industriei producătoare de biocombustibili solizi a fost formulat scopul lucrării, obiectivele și căile de realizare.

Cercetările au fost realizate în Laboratorul de biocombustibili solizi din cadrul Universității Agrare de Stat din Moldova. Au fost folosite metode standarde de estimare a calității biocombustibililor solizi.

În rezultatul investigațiilor efectuate a fost identificat stadiul actual referitor la asigurarea calității biocombustibililor solizi în acord cu bunelor practice promovate în UE și corelate cu cele existente la noi în țară.

S-a realizat un studiu tehnologic privind evaluarea și valorificarea potențialului de biomasă din Republica Moldova, în corelare cu studiul impactului care-l poate avea valorificarea anumitor tipuri de biomasă asupra dezvoltării agriculturii sustenabile și durabile precum și asupra mediului de dezvoltare a surselor regenerabile de energie.

ANALIZA EXPERIMENTALĂ A BRĂZDARELOR SEMĂNĂTOARELOR DE PRECIZIE

Boris NAZAR, drd.,

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Vasile SALAUR, drd.,

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Din analiza literaturii s-a stabilit că unul din elementele slabe ale semănătoarelor este imperfecțiunea brăzdarelor, de care, în cea mai mare măsură, depinde calitatea procesului de formare a rigolei, factor important pentru germinația semințelor și care pune baza obținerii unei recolte înalte. Reieșind din acestea, principalele obiective ale cercetărilor experimentale sunt verificarea pe cale experimentală, a ipotezelor din studiul teoretic referitoare la influența parametrilor constructivi și funcționali asupra indicilor procesului de lucru efectuat de brăzdarele utilizate în construcția semănătoarelor pentru culturile prășitoare și propunerea unor noi modificări în scopul perfecționării procesului de funcționare al brăzdarelor.

DIVERSITY OF INP MICRO- AND NANO- STRUCTURES GROWN ON AEROGRAPHITE SUBSTRATE IN HVPE PROCESS

Irina PLEȘCO, drd.,

Universitatea Tehnică a Moldovei

Our group recently has reported on fabrication and systematic characterization of three-dimensional architectures consisting of GaN and ZnO micro-nanocrystallites deposited on Aerographite scaffolds [1, 2] as well as on development of ultra-lightweight flexible pressure sensors based on carbon aerogels decorated by GaN or SnO₂ nanocrystalline thin films [3].

In this work is demonstrated the possibility to fabricate mechanically flexible hybrid Aerographite/InP architectures in HVPE process. Depending on the experimental conditions and surface parameters were obtained microcrystals on the inner and outer surfaces of Aerographite hollow tetrapodes, horizontally and vertically aligned microfibers of InP. Was performed the characterization of the samples by using transmission electron microscopy (TEM), and energy dispersive X-ray analysis (EDX) and Raman spectroscopy. The composition of microstructures was demonstrated to be indium phosphide and its Zincblende type lattice was revealed.

[1] I. Tiginyanu et al, Sci. Rep. 6, 32913 (2016);

[2] A. Schuchardt et al, Sci. Rep. 5, 8839 (2015);

[3] M. Dragoman et al Nanotechnology, Vol. 27, 475203 (2016).

**EXPERIMENTAL INVESTIGATIONS AIMED AT THE TOOL-ELECTRODE
EROSION ON THE ENERGY REGIMES BY APPLYING PULSED ELECTRIC
DISCHARGE MACHINING**

Natalia PÎNZARU, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Pavel TOPALĂ, dr. hab., prof., univ.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

The results of experimental investigations on the tool-electrode erosion made of materials such as: copper, steel and W + 10% Re depending on the energy regimes by applying pulsed electric discharge machining (PEDM) are presented in this paper. The electrodes applied to the surface machining process were made of conductive materials in the form of bars of different sizes and subjected to investigations at atmospheric conditions at normal pressure under different energy processing regimes. We studied the effects that occur between base electrodes (anode and cathode) varying polarity and charge voltage of the condenser battery, while the other regimes remained constant (the gap, the frequency of electrical discharges, the capacity and the processing duration). The results demonstrate that the electro-erosion resistance of the tools-electrodes depends at the same time on the physico-mechanical properties of their materials, their geometric shape and the power of the energy released in the gap at a solitary discharge.

PARTICULARITĂȚILE RESTABILIRII PIESELOR UZATE PRIN SUDARE

Alexei BOTEZ, drd.,

Universitatea Tehnică a Moldovei

Restaurarea pieselor uzate duce la economisirea resurselor financiare, al timpului necesar pentru reparație și permite evitarea reciclării lor. Există mai multe modalități de restabilire a pieselor, printre care restabilirea prin sudare. Proprietățile inițiale ale pieselor pot fi păstrate doar prin alegerea corectă a metodelor de sudare, ce sunt precăutate în articol.

ДИСПЕРСИЯ ПОКАЗАТЕЛЯ ПРЕЛОМЛЕНИЯ В ОБЛАСТИ ЭКСИТОНОВ В КРИСТАЛЛАХ TlGaSe₂

Андрей ТЫРОН, drd.,

Universitatea Tehnică a Moldovei

Кристаллы TlGaSe₂ относятся к группе соединений тройных таллиевых халькогенидов с ярко выраженной слоистой структурой. Соединение TlGaSe₂ кристаллизуются в структуре с моноклинной решеткой. Одной из особенностей этих кристаллов является сильная анизотропия физических характеристик, обусловленная спецификой их кристаллической структуры. В этих кристаллах исследованы оптические спектры в области края поглощения, влияние температуры, давления на оптические спектры.

В спектрах поглощения кристаллов TlGaSe₂ обнаружены не прямые переходы в экситонные зоны C1 и C2 с эмиссией фононов и прямые переходы экситонных серий A, B, C и D. В спектрах пропускания модулированных по длине волны обнаружены основные и возбужденные состояния экситонов в поляризациях E_{1a} и E_{1b}. Определены основные параметры экситонов и зон для (A, B, C и D) экситонных серий - энергии связи экситонов (R), и энергии континуума. На тонких кристаллах TlGaSe₂ измерены спектры интерференции пропускания в области 1,8-2,56 эВ. Определены спектральные зависимости нормальной дисперсии (n) с длинноволновой и коротковолновой стороны основных состояний A, B и C экситонов. Исследована анизотропия спектральной зависимости показателей преломления на (E || a) и n_b(E || b) и $\Delta n = n_a(E || a) - n_b(E || b)$ в кристаллах TlGaSe₂.

PROPRIETĂȚILE TERMOELECTRICE ȘI STĂRILE DE SUPRAFAȚĂ ÎN STRATURI DE IZOLAȚII TOPOLOGICI BI₂TE₃

Igor GHERGHIȘAN, drd.,

Institutul de Inginerie Electronică și Nanotehnologii "D.Ghițu"

Au fost studiate proprietățile termoelectrice ale straturilor cu cristale unice ale unui izolator topologic (IT) telurit de bismut de tip - n. Straturile a unui monocristal Bi₂Te₃ a fost obținut cu ajutorul exfolierii mecanice (mechanical exfoliations) a straturilor de la un monocristal masiv. Din dependențele de temperatură ale rezistenței și termo-emf, se calculează un factor de putere în intervalul de temperatură 2 - 300 K. A fost determinată valoarea maximă a factorului de putere $\alpha^2\sigma$ în intervalul de temperatură 100 - 250 K, corespunde celor mai bune valori maxime pentru cristalele singulare perfecte disponibile în literatură.

Pentru a estima diferența de temperatură ΔT , obținut prin efectul Peltier atunci când un curent de o anumită intensitate I este trecut printr-un termoelement miniatural unic, compus din ramificații n și p din Bi₂Te₃- straturi, fire subțiri și cristale masive a fost construită o instalație, care permite de a măsura ΔT în vid sau în atmosfera obișnuită la T= 300 K.

Diferența maximă de temperatură a fost obținută pentru Bi₂Te₃ în straturi de tip n- și p- și la un element unic a fost $\approx 7-8^\circ\text{C}$. Se știe că atunci când segmentați este posibilă creșterea ΔT la 20 de grade.

DETERMINAREA COMPOZIȚIEI PRODUȘILOR REACȚIEI A STICLELOR INDUSTRIALE CU REAGENȚI CE CONȚIN FLUORURĂ ȘI CLORURĂ

Galina CURICHERU, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

În experimentele efectuate în condiții de laborator și de producere tratarea termochimică ale sticlelor industriale cu reagenți gazoși este însoțită de formarea la suprafața lor a produselor de reacție sub forma de depunerii. Compoziția produselor de reacție prezintă interes pentru cercerarea mecanismului de dezalcalinizare ale sticlelor anorganice cu gaze acide. Metodele de analiză ale depunerilor pot fi divizate în mineralogică, de ioni și de elemente. O informație mai autentică, referitor la compoziția depunerii are loc atunci când analiza se efectuează cu păstrarea stării naturale a produselor reacției. Compoziția mineralogică a produselor reacției mai des se determină prin analiza fazei Roentgen, avantajele principale a căreia sunt expresivitatea și păstrarea stării naturale a depunerii. Un neajuns esențial al acestei metode este lipsa datelor referitor la prezența compușilor amorfi în componența depunerii. Compoziția elementelor în produsele reacției se determină cu ajutorul microanalizei electrono-sondale roentgenospectrală, a spectroscopiei electronice pentru analiza chimică și a altor metode. Sensibilitatea înaltă a acestor metode permite determinarea tuturor elementelor, ce se găsesc în depuneri. Însă, în acest caz nu se obține informație, referitor la compoziția mineralogică a compușilor, formați pe suprafața sticlei.

A fost efectuat un număr mare de cercetări, referitor la studierea compoziției depunerii, formată la tratamentul sticlelor industriale și de model cu CF_2Cl_2 , CHF_2Cl și HF (în condiții de laborator și de producere). Interacțiunea sticlelor industriale cu difluordiclorometan și difluorclorometan duce la formarea produselor reacției, în compoziția cărora intră clorurile de sodiu și potasiu. În rezultatul interacțiunii sticlei de ambalaj cu fluorură de hidrogen se obțin fluorurile de sodiu, potasiu și caliciu.

SOME PROPRIETIES OF "LIQUID WOOD"

Mihaela Luminița BARHALESCU, drd.,

Maritime University of Constanta, Romania

Elena PUIU (COSTESCU), drd.,

Gheorghe Asachi Technical University of Iasi, Romania

Tudor Cristian PETRESCU, drd.,

Gheorghe Asachi Technical University of Iasi, Romania

Dumitru NEDELICU, dr. ing., prof. univ.,

Gheorghe Asachi Technical University of Iasi, Romania

An increasing number of countries of the world have declared their concord by signing the protocols concluded at the end of international conferences (Kyoto, Rio de Janeiro) in terms of keeping a clean environment, reducing pollution, with priority research funding for finding long-term viable solutions for decreasing pollution, finding alternative sources of energy, invention and discovery of new materials derived from renewable raw materials to replace polluting "plastics".

The material generically called "liquid wood" is a biopolymer composite matrix based on lignin.

Lignin is found in the timber and result as a byproduct in the manufacture of paper.

This is an invention of researchers from the German company Tecnar GmbH which is presented in three main forms of production: arboform, arbofill and arboblend.

Until the invention of this revolutionary material, the highest amount of lignin was used as fuel for heating.

Those from Tecnar GmbH, through their invention, have managed to give a new use to this product which, in admixture with other natural substances: resins, waxes, vegetable fibers etc. They have created this new material that is in full compliance with the Principles set out for sustainable development.

This material "liquid wood" which is a composite biomaterial, that behaves like a synthetic thermo-injectable polymer, so its use in various sectors does not involve additional costs for obtaining various objects, landmarks using installations injection, extrusion being used in case of synthetic polymers: polyethylene, polypropylene, etc.

Compared to plastics obtained from finite sources (oil, natural gas etc.) this material has a number of specific properties that make it a viable replacement of plastics: it is obtained from

renewable raw materials, it is biodegradable in various conditions and, if reinforced with small quantities of other substances (eg. Kevlar 3%), becomes fireproof.

Degradation half-life and biodegradation that can be roughly controlled by reinforcement and other various substances.

Given its potential for use in multiple industries, research on this innovative material focuses on the following:

- decrease of production price;
- improving the injection process through which various objects are obtained of this material;
- improving the quality of material and parts obtained by injection;
- finding as many uses and applications in various fields of activity.

As a result, attention is constantly directed to a more exact determination of the physical and chemical properties of the material. From the results obtained, a number of conclusions may be issued, to overcome the problems by the three directions stated above.

In the field of construction, the material called "liquid wood" can replace all the parts made of plastics, such as PVC carpentry, electric equipment (switches, doses) etc.

To find more diverse uses in construction, as first intention, we had to examine a number of mechanical properties, behavior at aggression mechanical stability under the influence of these actions, physical and chemical stability under environmental factors.

Through this paper, we determined the behavior of "liquid wood" as a force of traction and a force shock, behavior under UV rays, the viscoelastic behavior to temperature variation.

The results will lead to finding the best solutions for using "liquid wood" and its specific properties that sets it apart from other materials.

Keyword expression from the article: liquid wood, arboform, arboblend arbofill.

CONSIDERAȚII PRIVIND ANALIZA CU ELEMENT FINIT A PIESELOR OBTINUTE PRIN AMBUTISARE INCREMENTALĂ

Cătălin COMAN, drd.,

Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi din Iași, România

Ciprian CIOFU, dr. ing.,

Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi din Iași, România

Constantin CĂRĂUȘU, dr., conf. univ.,

Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi din Iași, România

Dumitru NEDELCU, dr. ing., prof. univ.,

Universitatea Tehnică Gheorghe Asachi din Iași, România

Ambutisarea incrementală este o nouă tehnică de ambutisare care poate oferi o precizie ridicată a produselor, într-un timp foarte scurt și costuri de producție reduse. Ambutisarea incrementală reprezintă o serie de procese inovative, flexibile, în care se pot obține diferite geometrii fără a fi necesară o geometrie specială a sculei. Metoda prin ambutisare incrementală (figura 1) este o nouă tehnică de ambutisare prin care se utilizează mașini de frezat cu comandă numerică fiind aplicabilă pentru producția de serie mică.

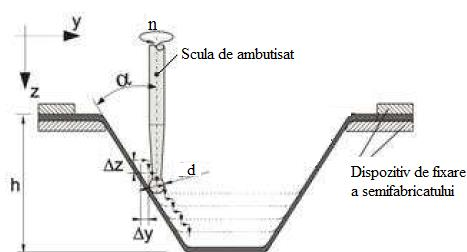

Fig.1 Principiul de bază a procesului de ambutisare incrementală: d – diametrul sculei de ambutisat; α – unghiul peretelui piesei; h – înălțimea piesei; n – mișcarea de rotație a sculei; Δz – deplasare sculă pe axa Z; Δy – deplasare sculă pe axa Y

Fig. 2. Scula cu vârful semisferic

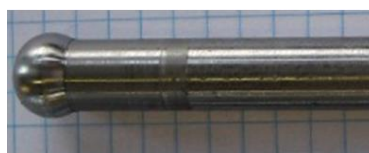

Fig. 3. Scula cu vârful sferic

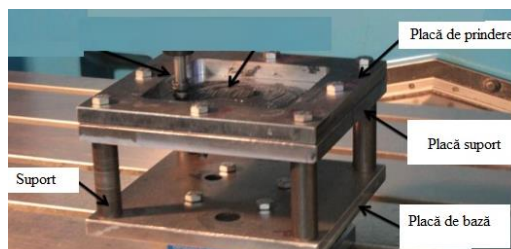

Fig.4. Dispozitiv de fixare semifabricat

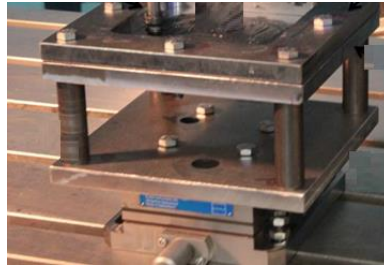

Fig. 5. Dinamometru Kistler 9255C montat pe masa mașinii unelte

La procesul de ambutisare incrementală într-un singur punct se va folosi două tipuri de scule: sculă cu vârful semisferic (figura 2) și sculă cu vârful sferic (figura 3).

Dispozitivele de fixare semifabricat (figura 4) se compun din următoarele componente: placa de bază care se prinde de masa mașinii de frezat cu comandă numerică; placa suport; 4 suporturi de susținere; placa de prindere semifabricat; șuruburi de fixare.

Pentru măsurarea forțelor la procesul de ambutisare incremental după cele trei direcții (X, Y, Z), în timpul prelucrării se va utiliza un dinamometru Kistler 9255C, montat pe masa mașinii unelte, centrul de prelucrare Akira Seiki, figura 5.

Programul CATIA V5 R16 (figura 6) furnizează o varietate largă de soluții integrate pentru a satisface toate aspectele legate de design și fabricație. Dintre numeroasele funcționalități de bază se pot aminti: concepția avansată a pieselor mecanice, realizarea interactivă a ansamblurilor, obținerea automată a proiecțiilor piesei sau ansamblului curent, posibilitatea de a proiecta în mod parametrizat etc.

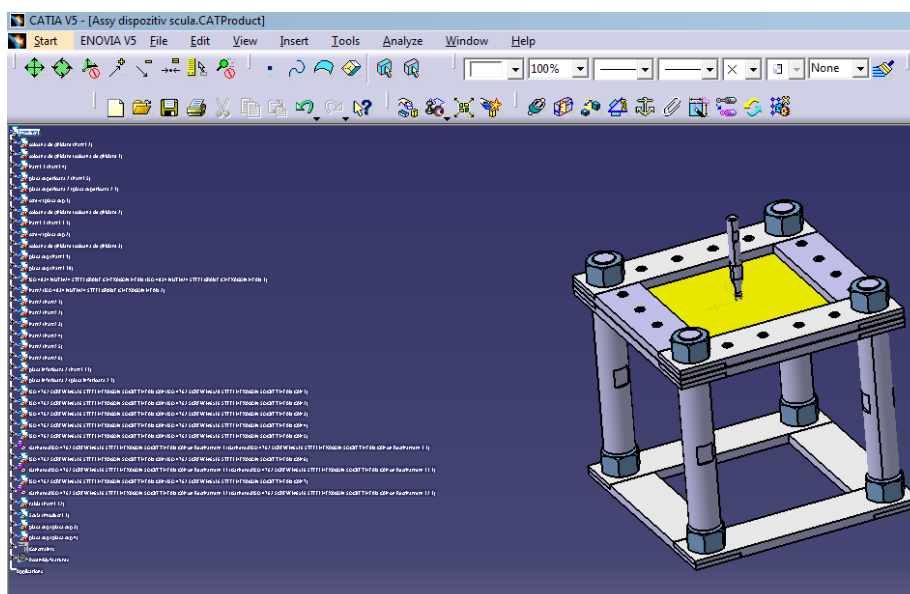

Fig. 6. Interfața CatiaV5

Testele de simulare numerică utilizând modulul Catia Generative Structural Analysis, respectiv L-S DYNA (figura 7) versiunea ls97, pot fi utilizate pentru estimarea grosimii critice care ar putea duce la spargerea tablei, de asemenea se poate stabili adâncimea de pătrundere în semifabricat.

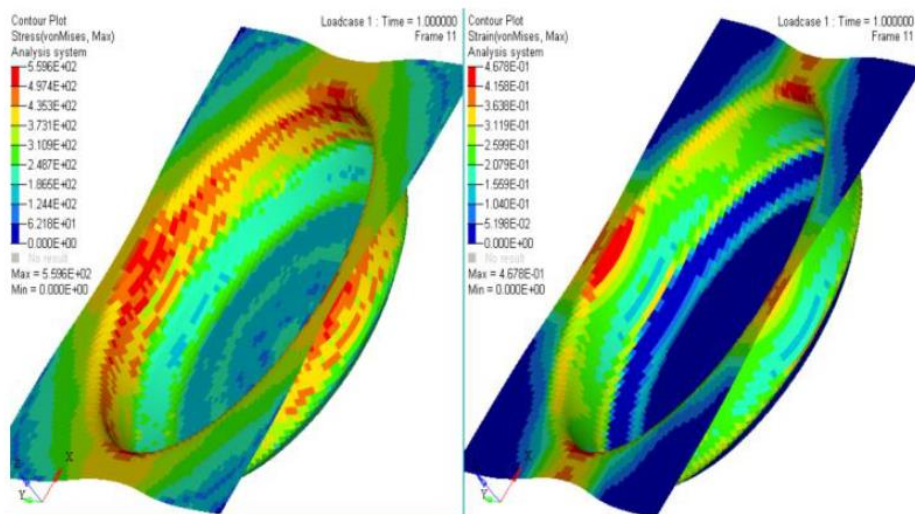

Fig. 7. Interfața L-S DYNA

CERCETĂRI EXPERIMENTALE PRIVIND EMISIA TERMO-ELECTRONICĂ A CATOZILOR DIN WOLFRAM

Dorin GUZGAN, drd.,

Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți

Pavel TOPALĂ, dr.hab., prof.univ.,

Universitatea de Stat "Alecu Russo" din Bălți

The paper presents results of experimental investigations aimed at the construction of cathodes for thermo-electronic emission. The method of pulsed electrical discharge machining was applied to confer a prescribed micro-geometry of the tungsten cathode active surface. Modification of the tungsten cathode surface micro-geometry involves the extraction and freezing of the Taylor cone meniscuses that are electric field and heat concentrators applied in order to increase the intensity of the thermo-electronic emission current.

Keywords: electrical discharges, tungsten, micro-geometry, meniscus, emission, thermo-electrons.

**ANALIZAREA UNUI PROTOTIP DE RULMENT RADIAL CU ROLE CILINDRICE
FOLOSIND METODA ELEMENTULUI FINIT (FEM)**

Alin Marian PUȘCAȘU,

Octavian LUPESCU,

Ana BĂDĂNAC

Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași, România

Rulmenții radiali cu role cilindrice sunt utilizați în foarte multe domenii fiind fabricați într-o largă varietate de dimensiuni și tipuri, ce diferă în funcție de aplicațiile în care aceștia sunt utilizați. Cerințele pieței sunt din ce în ce mai complexe, așadar, producătorii și laboratoarele de cercetare și dezvoltare au fost nevoite să găsească metode alternative de optimizare a reperelor. Actualmente, în optimizarea rulmenților este folosită analiza cu element finit, ce oferă proiectanților posibilitati infinite de a pune în practică creativitatea atunci când vorbim de dezvoltarea și îmbunătățirea reperelor cu costuri minime. Cercetarea realizată de autor face referire la reproiectarea unor elemente de rulment și folosirea unui soft de analiză cu element finit pentru a extrage date referitoare la comportamentul structurii elementelor prototip. FEM constă în trei etape principale: Preprocesarea, importul modelului solid, stabilirea discretizării elementelor de rulment, punerea în aplicare a condițiilor limită și încărcături. Procesarea, rezolvarea comportamentului sistemului și obținerea soluției numerice. Post-procesare, vizualizarea rezultatelor pentru a analiza răspunsul sistemului și identificarea zonelor structurale critice. Aceasta permite designer-ului să prezică cu încredere modul în care produsul va funcționa în condiții reale.

**ASPECTELE TEORETICE ALE FENOMENELOR DE AUTOLUBRIFIERE A
SUPRAFEȚELOR DE FRECARE A TRIBOCUPLELOR, RESTABILITE CU
ACOPERIRI DE FIER ELECTROLITIC ÎN BAZA CAPROLACTAMEI**

Eugeniu UNGUREANU, drd.,

Universitatea Tehnică din Moldova

Petru STOICEV, dr.hab. prof.univ.

Universitatea Tehnică din Moldova

Pavel TOPALĂ, dr.hab. prof.univ.

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

Vitalie BEȘLIU, dr.conf. univ.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

Andrei PLATON, lect. asist.

Universitatea Tehnică din Moldova

Este binecunoscut că natura uzării și specificul condițiilor de funcționare a organelor de mașini impune industriei de reparație aplicarea celor mai diverse procedee de recondiționare a suprafețelor pieselor uzate (metalizarea, încărcarea prin sudare, depunerea prin pulverizare, depunerea acoperirilor prin diferite metode electrolitice, formarea straturilor prin descărcări electrice în impuls, e.t.c.).

Pentru piesele organelor de mașini cu uzura de până la 0,1...0,2 mm cel mai rezonabil este utilizarea procedeeului galvanic de depunere a acoperirilor metalice rezistente la uzură.

În această lucrare sunt prezentate rezultatele cercetărilor teoretice, privind elaborarea premiselor teoretice de obținere a acoperirilor de fier electrolitic cu proprietăți de autolubrifiere a lor în baza caprolactamei. A fost elaborat modelul fizic (presupus) de autolubrifiere a contactului de frecțiune în baza caprolactamei, datorită proprietăților tixotropice ale ei.

Cuvinte cheie: caprolactamă, electrolitic, acoperiri electrolitice, proprietăți tixotropice, autolubrifiere.

**DURIFICAREA SUPRAFETELOR METALICE PRIN METODA
ELECTROEROZIUNII CU APLICAREA DESCĂRCĂRILOR ELECTRICE ÎN IMPULS
DE FRECVENȚĂ ÎNALTĂ**

Eduard PULBERE, drd.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

Pavel TOPALĂ, dr.hab. prof. univ.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

În această lucrare sunt prezentate rezultatele cercetărilor experimentale privind durificarea suprafețelor metalice cu aplicarea descărcărilor electrice de frecvență înaltă. Se demonstrează, că descărcările electrice în impuls de frecvență înaltă sporesc efectiv continuitatea stratului format și influențează în mod substanțial productivitatea procesului. De asemenea este prezentată schema electrică de principiu a generatorului electric de frecvență înaltă. Scopul cercetărilor experimentale constă în determinarea regimurilor energetice optime a descărcărilor electrice de frecvență înaltă pentru a spori duritatea suprafețelor metalice a probelor supuse procesului de prelucrare. Eficacitatea acestora este absolut evidentă pentru cazul formării peliculelor sau straturilor subțiri.

Cuvinte cheie: Duritate, descărcare electrică, frecvență înaltă, suprafețe metalice.

**CERCETĂRI EXPERIMENTALE PRIVIND OBTINEREA STRATURILOR DE OXIZI
METALICI CU APLICAREA DESCĂRCĂRILOR ELECTRICE ÎN IMPULS**

Anton BALANDIN, drd.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

Pavel TOPALĂ, dr.hab., prof. univ.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

În această lucrare sunt prezentate rezultatele cercetărilor experimentale privind obținerea straturilor de oxizi metalici pe probe cilindrice din Oțel 35 prin metoda aplicării plamei descărcărilor electrice în impuls în condiții normale. Scopul cercetărilor experimentale constă în determinarea regimurilor energetice optime a descărcărilor electrice în impuls la formarea straturilor omogene de oxizi metalici pe probele studiate. Rezultatele cercetărilor demonstrează, că eficacitatea procesului este asigurată de conectarea piesei prelucrate în circuitul de descărcare a generatorului de impulsuri de curent în calitate de catod. Important este a menționa, ca prelucrarea poate fi asigurată și în lipsa unei mișcări relative dintre electrodul-sculă și piesa prelucrată, prin scanarea selectivă de către ultima a suprafeței atât a piesei, cât și electrodului-sculă.

**CERCETAREA CREȘTERII MASEI CATODULUI LA PRELUCRAREA PRIN
IMPULS A DESCĂRCĂRILOR ELECTRICE SUB ACȚIUNEA AUXILIARĂ A
CÂMPULUI MAGNETIC PENTRU DIFERITE PERECHI DE MATERIALE**

Cornel CRACAN, drd.,

Institutul de fizică aplicată a Academiei de Științe a Moldovei

Pavel PERETEATCU, dr., conf. cerc.,

Institutul de fizică aplicată a Academiei de Științe a Moldovei

În lucrare sunt prezentate rezultatele cercetărilor alierii prin scânteii electrice a suprafețelor metalice din oțel 3 (St3) și cupru cu utilizarea anozilor din diferite materiale cu acțiunea câmpului magnetic de inducție variabilă. Rezultatele obținute au demonstrat că câmpul magnetic influențează pozitiv coeficientul transferului de masă anodică pe suprafața catodului în prezența câmpului magnetic, astfel contribuind la creșterea grosimii depunerilor pe suprafața pieselor prelucrate cât și a calității lor.

**TEHNOLOGII DE DURIFICARE A SUPRAFETELOR DIN OȚEL 3 (ST3) ÎN PLASMĂ
ELECTROLITICĂ DE TENSIUNE JOASĂ CU APLICAREA SURSELOR AUXILIARE
DE ENERGIE**

Cornel CRACAN, drd.,

Institutul de fizică aplicată a Academiei de Științe a Moldovei

Valentin MIHAILOV, dr., conf. cerc.

Institutul de fizică aplicată a Academiei de Științe a Moldovei

În lucrare se cercetează posibilitatea utilizării câmpului magnetic în scopul intensificării procesului de durificare a suprafețelor metalice din oțel carbon 3 în plasmă electrolică de tensiune joasă. Este vorba despre utilizarea mediilor cu conținut de carbon și nitrogen, care sub acțiunea câmpului magnetic vor difuziona la adâncimi mai mari în structura suprafețelor probelor indicate, în comparație cu metodele de tratament chimico-termic tradițional.

SOME MECHANICAL PROPERTIES OF "LIQUID WOOD"

Tudor-Cristian PETRESCU, drd.,

Universitatea Technica "Gheorghe Asachi" din Iasi

Mihai BUDESCU, prof. univ.,

Universitatea Technica "Gheorghe Asachi" din Iasi

An increasing number of countries of the world have declared their concord by signing the protocols concluded at the end of international conferences (Kyoto, Rio de Janeiro) in terms of keeping a clean environment, reducing pollution, with priority research funding for finding long-term viable solutions for decreasing pollution, finding alternative sources of energy, invention and discovery of new materials derived from renewable raw materials to replace polluting "plastics". The material generically called "liquid wood" is a biopolymer composite matrix based on lignin. Lignin is found in the timber and result as a byproduct in the manufacture of paper. This is an invention of researchers from the German company Tecnar GmbH which is presented in three main forms of production: arboform, arbofill and arboblend. Until the invention of this revolutionary material, the highest amount of lignin was used as fuel for heating. Those from Tecnar GmbH, through their invention, have managed to give a new use to this product, in admixture with other natural substances: resins, waxes, vegetable fibers etc. They have created this new material that is in full compliance with the Principles set out for sustainable development. This material "liquid wood" is a composite biomaterial, that behaves like a synthetic thermo-injectable polymer, so its use in various sectors does not involve additional costs for obtaining various objects, landmarks using installations injection, extrusion being used in case of synthetic polymers: polyethylene, polypropylene, etc. Compared to plastics obtained from finite sources (oil, natural gas etc.) this material has a number of specific properties that makes it a viable replacement of plastics: it is obtained from renewable raw materials, it is biodegradable in various conditions and, if reinforced with small quantities of other substances (eg. Kevlar 3%), becomes fireproof. Degradation, half-life and biodegradation can be roughly controlled by reinforcement and other various substances. Given its potential for use in multiple industries, research on this innovative material focuses on the following: decrease of production price; improving the injection process through which various objects are obtained of this material; improving the quality of material and parts obtained by injection; finding as many uses and applications as possible in various fields of activity. As a result, attention is constantly directed to a more exact determination of the physical and chemical properties of the material. From the results obtained, a number of conclusions may be issued, to overcome the

problems by the three directions stated above. In the field of construction, the material called "liquid wood" can replace all the parts made of plastics, such as PVC carpentry, electric equipment (switches, doses) etc. To find more diverse uses in construction, as first intention, we had to examine a number of mechanical properties, behavior at aggression, mechanical stability under the influence of these actions, physical and chemical stability under environmental factors. Through this paper, we determined the behavior of "liquid wood" as a force of traction and a force shock, behavior under UV rays, the viscoelastic behavior to temperature variation. The results will lead to finding the best solutions for using "liquid wood" and its specific properties that sets it apart from other materials

Keyword expression from the article: liquid wood, arboform, arboblend, arbofill.

METODICA OBȚINERII NANOPARTICULELOR ȘI NANOSTRUCTURILOR METALICE

Dmitri BOTNARI, drd.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

Pavel TOPALĂ, dr. hab. prof. univ.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

În domeniul nanotehnologiilor există în principial două concepte de prelucrare a materiei și de creare a noi obiecte. Aceste două metode se numesc convențional tehnologii „de sus–în jos” și „de jos–în sus”. După tehnologie metodele de obținere a nanomaterialelor pot fi clasificate în 4 grupe: metodele metalurgiei pulberilor, metodele cristalizării controlate din stare amorfă, metodele deformației plastice intensive, și tehnologiile peliculelor subțiri. În lucrare se prezintă primele rezultate ale încercărilor de laborator privind elaborarea unei instalații funcționale de obținere a nanoparticulelor cu aplicarea în acest scop a descărcărilor electrice de scurtă durată și a construcțiilor special de electrozi. Problema care este pusă în evidență, este cea a captării și conservării nanoparticulelor în starea inițială imediat după obținere.

SECȚIUNEA “ȘTIINTE ECONOMICE”

(Sala 531, Corpul V, USARB)

Moderatori:

1. **Iurie BEȘLIU, drd.**, Institutul Național de Cercetări Economice
2. **Carolina TCACI, dr., conf. univ.**, Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți

TRATĂRI DOCTRINARE PRIVIND CONCEPTUL ȘI LOCUL CONCURENȚEI NELOIALE

Elena SEDLEȚCHI, drd.,

Universitatea de Studii Europene din Moldova

Mai mult de 100 de ani, protecția activității economice împotriva concurenței nelocale este parte al sistemului protecției proprietății industriale. În anul 1900 în cadrul conferinței diplomatice de la Bruxelles au fost revăzute dispozițiile art. 10 bis, alin. (1) al Convenției de la Paris pentru Protecția Proprietății Industriale din 20 martie 1883, fiind introdus astfel o regulă mondială de bază privind protecția împotriva concurenței nelocale.

Având în vedere că nu există nici un fel de limite ale inventivității în domeniul concurenței, susținem ideea că vor exista întotdeauna acte noi de concurență nelocală. În prezenta lucrare, autorul analizează abordările doctrinare privind mecanismul protecției împotriva concurenței nelocale și locul acestora în sistemul global de inovare, analizează actele de concurență nelocală prevăzute atât în legislația națională, cât și în legislația altor state, identificând noi forme a actelor de concurență nelocală ce aduc atingere unuia sau mai multor drepturi de proprietate intelectuală.

ANALIZA PRIVIND TRANZIȚIA DE LA ȘCOALĂ LA VIAȚA ACTIVĂ PRIN FORMARE PROFESIONALĂ

Elena Daniela AUNGURENCI (cas. SFICHI), drd.,

Universitatea Valahia din Târgoviște, România

Alina BRATILOVEANU, drd.,

Universitatea Valahia din Târgoviște, România

Educația și formarea profesională a tinerilor și adulților au ca finalitate principală formarea competențelor, înțelese ca ansamblu multifuncțional și transferabil de cunoștințe, deprinderi/abilități și atitudini. Procesul de instruire cuprinde totalitatea activităților de învățare întreprinse în vederea îmbunătățirii cunoștințelor, calificării și competenței, în scop personal, civic, social și/sau legat de carieră și presupune luarea în prealabil a deciziei de a învăța, cu perspectiva îmbunătățirii cunoștințelor, informațiilor, competenței, înțelegerii, calificării, comportamentului. Lucrarea analizează importanța analizei pasului de tranziție de la școală la viața activă, de la statutul de elev la statutul de persoană ocupată.

MANAGEMENTUL PERFORMANȚEI FERMEI MIXTE DE DIMENSIUNI MEDII

Cristian VANGHELE, lect. univ.,

Universitatea "Andrei Șaguna" din Constanța, România

Scopul și obiectivul managementului fermei mixte de dimensiuni medii îl constituie analiza multilaterală a relațiilor și proceselor de management ce se reflectă în caracterul multidisciplinar al cunoștințelor manageriale subordonate direct eficienței întreprinderilor în general și a întreprinderilor mixte de dimensiuni medii din sectorul agricol. În cadrul actului managerial al fermelor mixte de dimensiuni medii, ferma trebuie cordonată din punct de vedere economic și juridic, ca o singură unitate. Exploatarea agricolă bazată pe ferma mixtă de dimensiuni medii este o entitate care ia decizii ce conduc procesul de producție în dinamica sa proprie. Efectul acestei abordări își regăsește reflecția în managementul performanței fermelor mixte de dimensiuni medii ca o parte componentă principală, a peisajului economico-social și al pieței afacerilor agroalimentare. Într-o formă sintetică, managementul unei exploatare agricole, reprezintă ansamblul de acțiuni ce privesc dezvoltarea unității pe termen lung, cât și deciziile ce privesc activitatea zilnică, adică continuitatea existenței acestei unități. Folosirea noțiunii de management în economie în general și îndeosebi în domeniul exploatareilor agricole de natură fermei mixte de dimensiuni medii, reclamă anumite precizări și anume: *în practica economică conceptul de management este folosit alături de conceptele de conducere, administrare și gestionare ; *utilizarea mai multor noțiuni pentru a exprima aceleași realități economico-sociale, creează adesea dificultăți atunci când se încearcă să se precizeze deosebirile dintre acțiunile de management propriu zis de cele operative, acestea au mai mult un caracter de operațiuni de execuție ; *delimitarea sferei de cuprindere a conceptului de management este și mai dificilă atunci când este vorba de agricultură în general și de ferma mixtă de dimensiuni medii în special ; *în această ramură, datorită marelui diversități de forme organizatorice, conducătorul activităților productive poate fi: -proprietarul ; -arendașul; -directorul(managerul) atunci când exploatarea terenurilor se realizează de o societate agricolă ; *latura esențială a managementului fermei mixte de dimensiuni medii o constituie stabilirea obiectivelor concrete și a celor de perspectivă, strategice.

**ANALIZA DEZVOLTĂRII COMPLEXULUI INDUSTRIEI GRELE
ÎN REPUBLICA MOLDOVA ÎN CONTEXTUL
CREȘTERII COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE**

Alexandru CEBAN, drd.,

Institutul Național de Cercetări Economice

În condițiile economice actuale din Republica Moldova, când serviciile au depășit celelalte sectoare și deja ocupă o pondere mare în activitățile economice de bază din țară, devine actual și necesar de a analiza și evalua unele ramuri ale complexului industrial, în scopul sporirii activității și competitivității acestora.

Scopul articolului este de a analiza principalele activități din cadrul complexului industriei grele în Republica Moldova, prin stabilirea direcțiilor, tendințelor și barierelor în calea dezvoltării accentuate a sectorului respectiv.

Metodele de cercetare se axează pe analiza activităților menționate prin prisma balanțelor interramurale natural-valorice, ceea ce oferă o viziune mai largă asupra întregului complex. În același timp, au mai fost utilizate asemenea metode de cercetare ca analiza comparativă, sinteza rezultatelor, etc.

Rezultatele cercetării se axează pe prezentarea constatărilor ca rezultat al analizei complexului industriei grele, care în anul 2016 nu a înregistrat schimbări semnificative comparativ cu anul precedent, atingând ponderea de 26,96% din totalul valorii producției industrial fabricate. De asemenea, autorul oferă propuneri în scopul revitalizării sectorului, creând, astfel, un fundament pentru populația țării de a beneficia de bunurile produse în cadrul industriei grele și de existența unui sector industrial durabil.

**GESTIUNEA ÎN BAZA VALORII: PROVOCĂRI PENTRU MANAGEMENTUL
ÎNTRINDERILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA**

Iurie BEȘLIU, drd.,

Institutul Național de Cercetări Economice

Scopul fundamental al întreprinderii în economia de piață este maximizarea valorii sale. Trecerea la stilul de gândire orientat spre crearea valorii reprezintă o chemare serioasă pentru mediul de afaceri moldovenesc. Pentru o gestionare eficientă a valorii, în prezentul articol vom cerceta factorii care au un impact decisiv asupra valorii întreprinderii și vom stabili un set de indicatori financiari care trebuie monitorizați în vederea asigurării unei valori maxime ale întreprinderii.

TENDINȚE ÎN DEZVOLTAREA IMM-URILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA - COMPARARE CU UNIUNEA EUROPEANĂ ȘI ȚĂRILE DIN REGIUNE

Dorin ROȘU, drd.,

Institutul Național de Cercetări Economice

Entuziasmul pe care îl trezesc întreprinderile mici și mijlocii s-a transformat astăzi într-un fenomen mondial. Indiferent de regimul politic sau de nivelul de dezvoltare economică și industrială, întreprinderile mici și mijlocii sunt considerate ca fiind societăți economice cu multiple virtuți: adaptabilitate, flexibilitate, creativitate, etc..

Lucrarea are ca scop analiza și elucidarea indicatorilor de bază cu privire la activitatea sectorului IMM-urilor din Republica Moldova în anul 2015. În special vor fi evaluate elementele principale ale contribuției IMM-urilor la dezvoltarea economică precum : impactul asupra structurii economice și la ocuparea forței de muncă. De asemenea, se propune realizarea analizei comparative a indicatorilor de bază ai IMM-urilor din Republica Moldova cu cei ai IMM-urilor din cadrul Uniunii Europene cât și a indicatorilor IMM-urilor din țările din imediata vecinătate a Republicii Moldova precum România și Ucraina.

În vederea realizării studiului a fost aplicată analiza statistică și dinamică a datelor privind sursele de date administrative din banca de date statistice a Biroului Național de Statistică, precum și a datelor cu privire la IMM-uri din baza de date a oficiului de statistică al Uniunii Europene – Eurostat.

Din punct de vedere metodologic, analiza urmărește o serie de pași logici și se concentrează pe evidențierea aspectelor relevante prin utilizarea instrumentelor statistice în vederea estimării contribuției IMM la creșterea economică, precum și nivelul de dezvoltare al IMM din Republica Moldova raportat la țările din regiune.

REFLECȚII TEORETICO-METODICE ASUPRA CONTABILITĂȚII ACTIVELOR FINANCIARE

Marcela FOCȘA, drd.,

Academia de Studii Economice a Moldovei

În ultimii ani, atât în Republica Moldova, cât și pe plan mondial, a crescut considerabil volumul tranzacțiilor pe piețele financiare și respectiv numărul investitorilor atrași de acestea.

Unul dintre motivele numeroaselor tranzacții financiare ce au loc, ar fi creșterea resurselor suplimentare în afara nevoilor activității de bază a entităților, care sunt îndreptate la investirea în capitalul altor societăți, cu scopul obținerii dividendelor, sau la acordarea împrumuturilor persoanelor terțe, pentru a atrage dobânzi.

În acest context, apare necesitatea de a defini clar noțiunea aferentă acestor resurse financiare, numite de autor „active financiare”. La fel în articolul dat sunt precizate situațiile de recunoaștere, metodele de evaluare și modul de contabilizare a operațiunilor în care sunt implicate acestea, deoarece în actele normative de rang național și internațional există unele divergențe, care induc în eroare utilizatorii de informații.

DINAMICA SECTORULUI INDUSTRIAL ÎN REGIUNEA DE DEZVOLTARE SUD A REPUBLICII MOLDOVA

Mihail CIOBANU, drd.,

Institutul Național de Cercetări Economice din Chișinău

Olga MOSCALU, drd.,

Institutul Național de Cercetări Economice din Chișinău

It is known that with the independence of the Republic of Moldova, the industrial sector suffered a decrease. It is also said that the South Region of Moldova is the least industrialized region in Moldova. In this paper, we want to check how justified this statement is based on the existing indicators of the National Bureau of Statistics of Moldova. The indicators of the industrial enterprises in the districts of the South Region of Republic of Moldova are analyzed and compared between districts: the number of enterprises, the number of employees, the sales revenue, some specific indicators and the volume of the industrial products in the recent years, based on the data given by National Bureau of Statistics.

PIAȚA MUNCII DIN REGIUNEA NORD: REALITĂȚI ȘI PERSPECTIVE

Rodica SLUTU, drd.,

Academia de Studii Economice a Moldovei

Din punct de vedere al marketingului, abordarea pieței, în limitele coordonatelor teoriei generale, este insuficientă deoarece marketingul se adresează comportamentului agenților economici în sistemul relațiilor de piață, iar piața este câmpul de acțiune al marketingului.

Agenții economici, pentru a-și orienta poziția strategică de marketing și programul de acțiune, au nevoie de descifrarea elementelor de detaliu ale conținutului și funcționării ei spre a putea să întreprindă măsuri practice eficiente de adaptare la piață.

Axându-ne pe criteriul de clasificare a pieței după obiect, menționăm că, piața muncii, este una din principalele componente ale economiei de piață alături de piața bunurilor și piața capitalului. Piața muncii se referă la forța de muncă. În percepția cotidiană forța de muncă are în vedere capacitatea unui om de a munci. Din perspectivă economică, piața muncii reprezintă una din componentele forțelor de producție.

Din perspectiva marketingului, piața muncii se formează pe confruntarea cererii cu oferta. Nevoia de muncă este prezentă pretutindeni, în orice societate, dar pentru ca nevoia de muncă să fie considerată în categoria cererii de muncă trebuie îndeplinită o condiție: remunerarea/salarizarea muncii. Cererea de muncă reprezintă nevoia de muncă salariată care se formează la un moment dat într-o economie de piață. Oferta de muncă este formată din munca pe care o pot depune membrii societății în condiții salariale.

Formarea unei piețe a muncii regionale reprezintă una din condițiile principale care asigură dezvoltarea și succesul unei regiuni. Piața muncii reflectă pe deplin succesele sau eșecurile înregistrate de evoluția economiei naționale.

ТЕНЕВАЯ ЭКОНОМИКА В УСЛОВИЯХ КРИЗИСА

Mihail GHIBESCU, drd.,

Universitatea Academiei de Științe a Moldovei

Теневая экономика - это специфическое экономическое явление, его не существует как области, сферы или сектора экономики. Наиболее общее ее определение следующее - это легальная экономическая деятельность по производству товаров и услуг, сознательно скрывающаяся от органов государственной власти.

Угрозы теневой экономики определяют необходимость анализа возможных последствий кризисных социально-экономических явлений на различные сферы экономики. Известно, что теневая экономика – это одно из наиболее чувствительных к воздействию негативных экономических обстоятельств явление экономики. При этом само оно является одним из факторов как развития кризисных тенденций, так и уменьшения отрицательных последствий кризиса для отдельных секторов экономики и населения.

В условиях, когда официальная экономика не в состоянии обеспечить рабочие места и приемлемый уровень жизни граждан, значительная часть населения ищет возможность получить средства к существованию с помощью теневой занятости. Международные статистические данные и зарубежные исследования показывают, что во многих странах теневые хозяйственные отношения предприятий с экономическими агентами позволили продолжить работу в условиях мирового финансового кризиса 2008-2009 гг.

Неоднозначное влияние теневой экономики на экономическую ситуацию в разных странах в кризисные периоды предопределили актуальность и необходимость исследований по названной теме автором для доклада.

DIRECȚII DE PERFEȚIONARE A MECANISMULUI FINANCIAR A ÎNȚREPRINDERII PENTRU ASIGURAREA ECHILIBRULUI FINANCIAR

Ianina CAZAC, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Echilibrul prezintă situația de armonie între elemente ale unui sistem, prin armonizarea resurselor cu nevoile. Echilibrul financiar al întreprinderii este reprezentat de egalitatea ce trebuie să existe între resurse și necesarul de resurse, respectiv între venituri și cheltuieli. Acționând pentru realizarea propriului echilibru, întreprinderile contribuie la realizarea și consolidarea echilibrului financiar la nivel macroeconomic.

IMPACTUL CAPITALULUI UMAN ASUPRA VULNERABILITĂȚII SISTEMULUI BANCAR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Vadim LOPOTENCO, drd.,

Academia de Studii Economice din Moldova

Victoria COCIUG, conf. univ.,

Institutul Național de Cercetări Economice

Human capital is one of the main factors in the development of the economy, both at microeconomic and macroeconomic level, because an economic entity is composed of the sum of the abilities and professional skills of its employees. Commercial banks are not exception because all its services and products are sold by people, bank employees. Banking activity is a subject to a variety of risks, reputational and operational risks being extremely important in the development of a commercial bank. These risks being directly influenced by the commercial bank staff, and influence, consequently, the banking system as a whole. The "Theft of the Bill" in 2015 was planned and executed by the people, and the consequences were negative for the whole banking sector, followed by a crisis that covered the entire economy of the Republic of Moldova. In this context, we consider it absolutely necessary to analyze the impact of human capital on the vulnerability of the Moldovan banking system.

CRITERII DE EFICIENȚĂ A SUPRAVEGHERII BANCARE PRIN PRISMA BASEL III – CAZUL REPUBLICII MOLDOVA

Daniela DERMENGI, drd.,

Institutul Național de Cercetări Economice

Victoria COCIUG, conf. univ.,

Institutul Național de Cercetări Economice

Supravegherea bancară trebuie să conțină un arsenal de strategii și reglementări prin care statul garantează viabilitatea sistemului bancar și respectiv stabilitatea sistemului financiar. Dacă aceste obiective sunt atinse în parametri de costuri optime, această suoraveghere poate fi declarată eficientă. Cercetarea prezentă se referă la analiza prevederilor reglementărilor bancare din perspectiva eficienței lor, inclusiv cu plierea rezultatele asupra sistemului bancar din republica Moldova. Racordarea la cerințele reglementărilor Uniunii Europene impune sistemul bancar autohton să treacă de la supravegherea bazată pe conformitate la cea bazată pe risc, ar modificările legislative recente vor asigura o armonizare areglementărilor naționale cu cele europene și va induce bunele practici de gestionare a riscurilor bancare, deoarece actualele circumstanțe din sectorul bancar impun o coerență sistemică a reglementărilor BNM și o consolidare a capacităților de intervenție.

ROLUL INDEPENDENȚEI BĂNCII CENTRALE ÎN PROMOVAREA POLITICII ANTIINFLAȚIONISTE (CAZUL REPUBLICA MOLDOVA)

Olga HINEV, drd.,

Institutul Național de Cercetări Economice din Chișinău

Victoria COCIUG, conf. univ.,

Institutul Național de Cercetări Economice din Chișinău

În cadrul acestei lucrări au fost analizate criteriile de independență a unei bănci centrale prin prisma cadrului legal, punând accent pe o puternică corelație dintre gradul de independență a băncii și obiectivul de asigurare și menținere a stabilității prețurilor. În urma cuantificării gradului de independență al Băncii Naționale a Moldovei prin suprapunere cu evoluția inflației, am concluzionat că caracterul indispensabil al independenței BNM a contribuit la temperarea procesului inflaționist în Republica Moldova în perioada analizată.

EVALUAREA RISCULUI DE SPALARE A BANILOR ÎN SISTEME BANCARE IN FORMARE

Teodor ANDRUȘCEAC, drd.,

Institutul Național de Cercetări Economice din Chișinău

Victoria COCIUG, conf. univ.,

Institutul Național de Cercetări Economice din Chișinău

Tendențele actuale ale dezvoltării sectorului bancar autohton, impun anumite cerințe față de abordarea bazată pe risc aferentă activității bancare. În acest context riscul de spălare a banilor are un rol conceptual, care necesită o analiză și cercetare aparte. Reieșind din situația actuală și numărul mare de cazuri de spălare a banilor prin băncile din Republica Moldova, cât și efectul negativ pe care acest proces îl are asupra economiei, combaterea spălării banilor, devine un obiectiv actual și necesar. Pentru a organiza o metodologie de combatere a acestui fenomen este necesară evaluarea vulnerabilității sistemului bancar prin prisma riscului de spălare a banilor. Cercetarea cuprinsă în acest articol are ca scop elaborarea unui studiu pragmatic, ce urmărește valorificarea expertizei acumulate și optimizarea activităților în domeniu la nivel de sistem bancar.

EVALUAREA SITUAȚIEI CURENTE A REMUNERĂRII MUNCII ÎN REPUBLICA MOLDOVA ȘI ÎN REGIUNEA DIN PARTEA STÂNGĂ A NISTRULUI

Olga MOSCALU, cercetător științific INCE,

masterand UnAȘM

Tatiana COLESNICOVA, dr., conf. cercet.

Institutul Național de Cercetări Economice

În acest articol este analizată situația curentă a remunerării muncii populației în Republica Moldova și în Transnistria. Analiza este axată pe ramurile principale ale economiei, având în vedere că salariile reprezintă o parte mare din veniturile populației. În lucrarea dată au fost utilizate următoarele metode de cercetare: comparația, tabelară, grafică, grupării, metoda statistică etc.

Cuvinte cheie: salariu nominal, sector real, sector bugetar, ramuri economice.

COMPETITIVITATEA ȘI IMPACTUL ECONOMIEI NEOBSERVATE ASUPRA ACESTEIA

Tatiana GUTIUM, drd.,

Universitatea Academiei de Științe a Moldovei

Alexandru STRATAN, m.c.

Institutul Național de Cercetări Economice din Chișinău

Actualitatea temei este de necontestat, deoarece în condițiile creșterii concurenței internaționale, instabilității politice și economice, acutizării confruntării dintre economiile mari deschise pentru extinderea piețelor de desfacere în detrimentul concurenților, anume competitivitatea devine un factor important în asigurarea funcționării eficiente și dezvoltării durabile atât a agenților economici, cât și a economiei naționale. Perioada curentă poate fi caracterizată prin acutizarea luptei concurențiale dintre economiile mari deschise pentru zonele de influență, practicării imbaroului și politicii protecționiste de partenerii comerciali, creșterea cerințelor față de bunuri comercializate și servicii prestate pe piața internă și pe piețele externe. Pentru a învinge în lupta concurențială la scara mondială, economiile naționale trebuie să devină mai competitive. Obiectivele principale a cercetării în articolul dat sunt următoarele: analiza evoluției competitivității bunurilor autohtone; analiza dinamicii competitivității economiei Republicii Moldova; estimarea corelației dintre competitivitatea economiei naționale și economia neobservată.

În scopul atingerii obiectivelor propuse, autorul a utilizat metode empirice de cercetare: observarea, comparația, măsurarea. Cu scopul estimării corelației dintre competitivitate și economia neobservată a fost aplicată metoda analizei funcționale.

Problema sporirii competitivității economiei naționale și îmbunătățirii standardelor de viață ale cetățenilor autohtoni devine și mai acută pe măsură ce globalizarea dictează tuturor țărilor să sporească procesul de dezvoltare. Competitivitatea economică generează mai puțină sărăcie și îmbunătățirea bunăstării populației.

IMM-URILE, VECTOR AL DEZVOLTĂRII EUROPENE

Ciprian Constantin PĂTRĂUCEANU, drd.,

Universitatea din Oradea

Daniel Laurențiu BĂDULESCU, prof. univ., dr. hab.,

Universitatea din Oradea

În general, economia secolului al XXI-lea are un set diferit de reguli decât cea din secolul al XX-lea. O nouă ideologie a globalizării și a neoliberalismului, scoate în evidență rolul IMM-urilor ca inițiatori ai unui mediu de afaceri sănătos și a eficienței economice. IMM - urile sunt actori vitali pentru consolidarea inovării, a competitivității, a antreprenoriatului și a stabilirii unui sistem eficient de inovare pentru țările în curs de dezvoltare. Prin urmare studiem importanța IMM-urilor pentru țările în curs de dezvoltare. În primul rând, regulamentele referitoare la definiția IMM-urilor și la definițiile UE privind IMM-urile. În al doilea rând, avantajele și dezavantajele IMM-urilor. Apoi, importanța IMM - urilor în economie sunt discutate de grupuri de țări cu ajutorul diversilor indicatori. La nivelul Uniunii Europene, întreprinderile mici și mijlocii sunt considerate ca reprezentând o condiție esențială pentru creșterea economică, inovare, ocupare a forței de muncă și integrare socială. Flexibilitatea sectorului IMM este o trăsătură esențială pentru depășirea perioadelor de criză economică. Recunoscând importanța deosebită a IMM-urilor în dezvoltarea economică, Uniunea Europeană a adoptat în 2008 inițiativa Small Business Act, prin care se evidențiază o agendă strategic menită să creeze un climat propice IMM-urilor și să îngăduie amplificarea dinamismului antreprenorial la nivel european. Accentul pe antreprenoriat și pe rolul IMM-urilor este reluat în strategia Europa 2020, prin care se dorește receptivitatea corectă a pieței unice pentru micii antreprenori. În cazul țării noastre, politica publică identifică importanța IMM-urilor, existând instrumente variate de sprijin, atât direct, prin fonduri naționale și europene, cât și indirect, prin evidențierea unui cadru de legiferare favorabil.

TURISMUL RURAL CA UN FACTOR AL DEZVOLTĂRII ZONELOR NECOMPETITIVE

Oleg PETELCA, drd.,

Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

Valentin NIȚĂ, prof. univ.,

Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași

Comunicarea analizează dezvoltarea turismului rural ca factor de diversificare a economiei rurale. Aceasta dezvăluie condițiile și precondițiile pentru apariția turismului rural, promovarea și dezvoltarea lui prin concepte ale multifuncționalității și diversificării agriculturii. Este examinată istoria apariției și dezvoltării turismului rural. Sunt examinate modelele evoluționiste ale dezvoltării turismului și aplicabilitatea acestora la dezvoltarea turismului rural.

EVOLUȚIA ISTORICĂ ȘI TRATAMENTUL CONCURENȚEI NELOIALE

Elena SEDLEȚCHI, drd.,

Universitatea de Studii Europene din Moldova

Aurel BĂIEȘU, prof. univ., dr. hab.,

Universitatea de Studii Europene din Moldova

Concurența neloidală constituie orice acțiune, realizată de întreprinderi în procesul concurenței, care este contrară uzanțelor oneste în activitatea economică. Protecția împotriva concurenței neloidale s-a dezvoltat diferit în diferite țări. Scopul unic pentru toate țările constă în asigurarea activității economice cu mijloc eficient de protecție împotriva concurenței neloidale și practicilor necinstite din partea concurenților. Toate aceste acțiuni de concurență neloidală pot fi comise în dauna drepturilor de proprietate intelectuală și a titularilor acestora. Prezentul articol descrie istoria formării și dezvoltării cadrului legal al concurenței neloidale în Republica Moldova și în alte state.

SECȚIUNEA “ȘTIINȚE FILOLOGICE”

Moderatori:

A. LINGVISTICĂ

(Laboratorul Eugen COȘERIU, sala 343)

- 1. Natalia IVASÎȘEN, drd.,** Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți
- 2. Gheorghe POPA, dr. hab., prof. univ.,** Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți

B. LITERATURA

(Sala Polivalentă, USARB)

- 1. Corina IAVORSCHI, drd.,** Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți
- 2. Nicolae LEAHU, dr., conf. univ.,** Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți

**RUPTURILE ISTORIEI ȘI REFLECTAREA LOR ÎN ROMANUL
“POVARA BUNĂȚĂȚII NOASTRE” DE ION DRUȚĂ**

Ana BUZULEAC, drd.,

Școala Doctorală Filologie USARB

Romanul drușian scoate în prim-plan evenimente care au marcat soarta Basarabiei din ultimii o sută de ani. Textul relevă o viziune panoramică asupra universului rural basarabean începând cu câțiva ani de dinaintea Primului Război Mondial și terminând cu câțiva de după cel De-al Doilea Război Mondial. Dramele suportate de Basarabia în acea perioadă, schițate în roman drept schimbări totale de paradigmă, au avut drept consecință mutații de natură politică, economică, ideologică și morală. În totalitatea lor, aceste mutații reprezintă repercursiunile unor revolte care direct, sau indirect au influențat destinul comunității basarabene. Acest roman este despre ruptură în sens larg, fiind el însuși o revoluție în literatura Basarabiei. Scris de-a lungul anilor (1961-)1963 – 2012, perioadă în care autorul este nevoit să facă concesii în fața sistemului și să supună textul anumitor metamorfoze, romanul reflectă într-o manieră inedită rupturile anunțate mai sus. Deși modificat de la o ediție la alta, în roman niciun eveniment istoric nu este omis. Din persistența acestor puncte de tensiune rezidă și originalitatea lucrării.

**ПРОБЛЕМА РАЗГРАНИЧЕНИЯ ПАРЦЕЛЛЯЦИИ И ДРУГИХ
СИНТАКСИЧЕСКИХ ЯВЛЕНИЙ В РУССКОМ ЯЗЫКЕ**

Alexandra BABIUC, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Исследование посвящено вопросу разграничения смежных синтаксических явлений: парцелляции, сегментации, присоединительных конструкций. Цель исследования - выработка критериев разграничения схожих явлений, основанных на анализе их семантических, структурных, функциональных особенностей.

Анализируется лингвистическая литература по данному вопросу, рассматриваются общие и различные признаки указанных явлений. Изучаются структурные типы и некоторые стилистические функции парцелляции в современных художественных дискурсах.

**КАТЕГОРИИ «ОЦЕНКА» И «ЦЕННОСТЬ»
В ФИЛОСОФИИ И ЯЗЫКОЗНАНИИ**

Elena VARZARI, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Категории «оценка» и «ценность» привлекают внимание исследователей разных отраслей науки- философии, логики, языкознания, и т.д. Этот интерес предопределён значимостью оценки, как одной из составляющих когнитивной деятельности человека. Ряд фундаментальных трудов и научных статей в данной области, таких авторов как И.В.Арнольд, Н.Д.Арутюнова, В. И. Банару, Н. Н. Болдырев, Е. М. Вольф, О. А. Дормидонтова, А.А.Ивин, Т. В. Маркелова, Г.В. Соколова, Г.М.Соловьев, В. Н. Телия и др., затрагивают те или иные аспекты оценки.

Уместно вспомнить о том, что ценность – это слово, которое употребляется в обществоведении и философии для определения и обозначения человеческих и культурных феноменов и реалий действительности. Данное понятие способствует описанию и выражению отношения определённого индивидуума или общества к окружающей действительности, обществу, и к его точным, явственным проявлениям.

О. А. Дормидонтова (2009) утверждает, что оценка, по своей сути, есть отражение реально существующей действительности «в зеркале субъективной модальности», в которой образовывается «ценностная картина мира», которая определяет «восприятие человеком окружающего мира и межличностные отношения». По определению Е.А. Баженовой (2006), категория оценки – это «совокупность разноуровневых языковых единиц, объединенных оценочной семантикой и выражающих положительное или отрицательное отношение автора к содержанию речи». Иначе говоря, оценка, по своей сути, отражает ценностное постижение и осознание действительности.

Оценочность является важной составной частью более обширного исследования, посвящённого оценочным речевым актам похвалы и порицания. Целью данной статьи является анализ и описание категорий «ценность» и «оценка» в философии и языкознании, выявление закономерностей и определение существующих базовых подходов связанных со значением оценочных средств в языке.

**PROIECTII ALE RUSULUI ÎN ROMANUL
„IAR DIMINEAȚĂ VOR VENI RUȘII „, DE IULIAN CIOCAN**

Inga MOȘNEGUTU, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Comunicarea din cadrul colocviului științific se axează pe o dimensiune de cercetare imagologică.

Importanța și relevanța temei rezidă în încercarea de a sintetiza și de a interpreta proiecțiile imagologice ale rusului, așa cum se relevă acestea în romanul lui Iulian Ciocan. Deși paginile de proză contemporană valorifică în mod frecvent imaginea rusului, în cele mai diverse ipostaze: de la rusul cotropitor, dușman, mojiic, barbar, sălbatic, ignorant, ostil integrării, sedus de tentații imperialiste, și, respectiv, rusoaica, frivolă, vulgară, fatală până la intelectualul „subțire”, instruit, ospitalier, copilăros, visător, religios, eroic, derutat de noile schimbări sociale, aici mă voi axa doar pe câteva din aceste aspecte, care se cuprind nemijlocit în romanul „Iar dimineață vor veni rușii”, de Iulian Ciocan.

În cadrul acestei comunicări se va insista, în mod special asupra hetero-imaginii rusului, cu alte cuvinte, a rusului văzut de scriitorul basarabean.

Obiectivele generale ale cercetării vizează:

- identificarea ipostazelor rusului în romanul Iar dimineață vor veni rușii de Iulian Ciocan;
- relevarea imaginii sociale reflectate în mentalul colectiv și identificarea resorturilor acesteia, precum și a proiecțiilor imagologice, așa cum se proiectează ele în roman.

Obiectivele specifice vizează :

- conturarea unui „portret-robot” (portret imagine) a rusului, portret legat indestructibil de contextul socio-cultural. În conturarea unei galerii imagologice se va ține cont deopotrivă de hetero-imagine, auto-imagine; imagine eternă, imagine-stereotip, un „semnal”, care trimite în mod automat la o singură interpretare posibilă ș. a.

Rezultatele scontate:

Doctorandul urmează să creeze și să analizeze galeria imagologică a străinului rus, să cerceteze resorturile mentalului colectiv, să identifice convențiile acestui tip de scriitură, mărcile literarității sale etc.

Doctorandul urmează să identifice și alte texte din proza contemporană din Basarabia în care există imaginea Rusiei și a rusului, urmând să analizeze și să explice influențele, conexiunile și repercusiunile literare.

CONFIGURAȚII ALE CREATIVITĂȚII ÎN LITERATURA ROMÂNĂ DIN BASARABIA. MOMENTUL POSTBELIC

Corina IAVORSCHI, drd.,

Universitatea de Stat „Alecă Russo” din Bălți

Noțiunea de „creativitate” vizează diverse sectoare ale științei. Descoperită de psihologi, aceasta s-a extins în multe alte domenii ca: pictură, muzică, sculptură, teatru, lingvistică, literatură, didactică, filozofie, etică, știință, politică, economie, marketing, tehnică ș. a. Ne-am propus în cele ce urmează să analizăm acest concept demarând cu „creativitatea socială” și ținând spre analiza „creativității artistice”, în special a celei literare. Orice epocă literară are o literatură standard a momentului. Literatura standard din Basarabia postbelică era așa numita – literatură proletcultistă – o literatură osificată, a cărei scop era moartea literaturii din toate timpurile. Un poet sau un romancier nu repetă nici activitatea nici creativitatea predecesorului său. Adevărații creatori se angajează într-un experiment literar care, nu întotdeauna ce este drept, rezultă cu depășirea standardelor prestabilite, astfel lărgind hotarele literaturii și totodată ale definiției acesteia. Creativitatea se găsește în ecuația: eu, creatorul de astăzi, adaug ceva literaturii de ieri, astfel reușesc să țin ideea de literatură în viață indiferent de contextul istoric și literar în care scriu.

"VÂNT ȘI LUMINĂ"-DEBUTUL LITERAR AL LUI NICOLAE VIERU

Victoria ALBU, drd.,

Școala doctorală Filologie, USARB

Prezentarea ciclului de nuvele "Vânt și lumină" cu axare preponderentă pe tematică (prezentarea existenței umane, a dragostei și a dezamăgirilor), surprinderea a două planuri narative (unul al momentului narării și unul intern, mult mai complex), prezentarea tipologiilor umane, evidențierea expresiei artistice- poetice.

Receptarea debutului nuvelistic de către critica literară din epocă și plasarea locului acestuia ca prozator în antologiile critice ulterioare.

RAPORTUL NARATOR-NARATAR ÎN PROZA ARTISTICĂ A LUI MIHAIL

KOGĂLNICEANU

Lilia JUNCU, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Comunicarea noastră este axată pe două concepte de naratologie: narator și naratar, pe care le vom interpreta în contextul textelor epice, semnate de Mihail Kogălniceanu. Ne propunem, deci, să examinăm și să explicăm această relație în nuvela „Iluzii pierdute... Un întâi amor” și începutul de roman „Tainele inimii” ale prozatorului pașoptist.

Fiind o instanță intermediară între autor și cititor, o proiecție, aparent neutră, a autorului, în aceste două proze apărute, respectiv, în 1841 și 1850, naratorul organizează succesiunea evenimentelor, asumându-și diverse roluri. Pe lângă funcția de bază – reprezentarea fundamentală (nararea) – naratorul lui Mihail Kogălniceanu își asumă și alte funcții: generalizantă sau ideologică, metanarativă și comunicativă, toate deducându-se din modul cum acesta se raportează la naratar, termen ce în naratologie echivalează cu cititorul ideal, care nu este decât o instanță intratextuală. Menționăm că naratorul din prozele menționate apelează frecvent la receptorul imaginar, incluzându-l în discurs, creându-i iluzia de co-participant la elaborarea istoriei. Indicatorii textuali ai acestei relații sunt verbele și pronumele la persoana a II-a singular și plural („zău nu ți-oi ști spune”, „nu ți l-oi spune”, „nu ți-oi vorbi”, „să vă vorbesc”, „să vă povestesc”, „v-o descriu”), substantive la cazul vocativ, însoțite de adjective („înalto nobleță și respectabile public”) etc.

În consecință, naratorul este cel care deține funcția de regie, dar tot el definește ideologiei operei printr-un dialog continuu cu naratarul, proza artistică a lui Mihail Kogălniceanu oferindu-ne, în acest sens, proiecții inedite ale raportului dintre acestor ființe de hârtie.

**TEMA CĂLĂTORIEI ÎN PROZA ROMÂNEASCĂ DIN PERIOADA 1830-1860:
CONTEXTE DE REPREZENTARE**

Angela GREJDIERU, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Relevantă pentru creatorii din toate timpurile, tema călătoriei a devenit o siglă a prozei românești din perioada 1830-1860, unde, în plan simbolic, semnifică parcurgere a drumului spre centru și denotă o gamă vastă și variată de semnificații. De orice gen ar fi (în trecut, în ținuturile exotice, în spiritualitatea populară, livrescă etc.), călătoria reflectată în jurnale, memoriale sau note, definește un sens dublu al actului inițiativ: simbolizează aventura de cercetare a spațiilor necunoscute, dar și o explicită intenție autoscopică. Orice periplu relevă un homo scrutator și un homo legens.

În comunicarea noastră, ne propunem să evocăm diversele contexte de proiectare a acestei teme, abordată generos în creația lui Vasile Alecsandri, Alecu Russo, Grigore Alecsandrescu, Constantin Negruzzi. Menționăm că prozatorii pașoptiști, mari exploratori ai diverselor spații geografice, au apelat la formule epice specifice acestui gen de memorialistică, inclus în literatura de frontieră: note, jurnale, memoriale, epistole, corespondență. În același timp, aceste savuroase experiențe personale au fost materializate și în scrieri cu tentă artistică, cum ar fi, de exemplu, povestirea Balta Albă de Vasile Alecsandri. Colaterale discursurilor evocatoare, impregnate de subiectivitate, ale prozelor de acest gen, sunt contextele în care periplurile călătorilor au ca finalitate: incursiuni în trecutul național (Memorial de călătorie de Grigore Alecsandrescu), în spiritualitatea folclorică românească (Stânca Corbului și Piatra Teiului de Alecu Russo), în cea a străinătății (a celuiilalt) (Jurnal de călătorie în Italia de Vasile Alecsandri) sau în civilizațiile de pe alte meleaguri Băile de la Ems de Costache Negruzzi.

DESPRINDEREA IMAGOLOGIEI LITERARE DE LITERATURA COMPARATĂ

Elisaveta IOVU, drd.,

Universitatea Academiei de Științe

În această comunicare intenționăm să descriem momentul în care imagologia s-a desprins de literatura comparată și a devenit disciplină aparte, avându-și propriul obiect de studiu și o metodologie distinctă, specifică. Deși, imagologia literară funcționează astăzi ca o disciplină aparte, ea totuși se află într-o legătură interdisciplinară cu literatura comparată, deoarece a evoluat inițial în cadrul lui "Littérature Comparée". Ambele discipline au trezit interesul criticii literare generale, ca și acele domenii, care pot evalua acest potențial de literatură la o mai bună înțelegere internațională. Deoarece au o capacitate și o posibilitate de a promova sensibilitatea reciprocă, toleranța și înțelegerea dintre diferite culturi, adică competența interculturală.

Ca studiu critic al caracterizărilor naționale, imagologia s-a profilat în anii care au urmat după cel de al doilea Război Mondial în cadrul literaturii comparate. Imagologia literară s-a profilat îndeosebi în universitățile din Franța, Germania, Spania, Portugalia, dar mai târziu și-n SUA. Dovadă a seriozității disciplinei stă mulțimea de cercetări fructuoase și de conferințe internaționale în domeniu din ultimii douăzeci-treizeci de ani. Ca de exemplu seria de carte academică studia imagologica, care conține douăzeci și trei de volume până în prezent, și Studien zur Komparatistischen Imagologie, două volume până în prezent. Iar la Bergamo au loc un număr impunător de conferințe pe teme imagologice.

Printre preocupările imagologiei literare în afară de studiul imaginilor sau a reprezentărilor străinului, stau, de asemenea și Feminismul, Identitatea, Exotismul, etc. De la apariția ei de prin anii '50 și până la etapa actuală, imagologia literară a trecut prin diferite impedimente, prin diferite urcușuri și coborâșuri, însă studiile referitor la acest domeniu nu au fost abandonate niciodată în întregime. De aceea, astăzi avem o disciplină care este studiată în diferite universități mari și mici, și un șir de reprezentanți din toate colțurile lumii.

FAPTUL DE VIAȚĂ ȘI RECONSTITUIREA ACESTUIA ÎN PROZA DE FICȚIUNE ȘI MEMORIALISTICĂ A LUI SERAFIM SAKA

Cristina ANTONI, drd.,

Școala doctorală Filologie, USARB

Serafim Saka este un scriitor din perioada postbelică, cu un loc aparte în literatura română din Basarabia. Originar din nordul Bucovinei (născut la 16 martie, 1935, în comuna Vancicăuți, județul Hotin, actualmente regiunea Cernăuți), scriitorul a cunoscut din frageda copilărie războiul și urmările acestuia, precum și mutațiile care au avut loc în societatea tradițională românească din regiune. Acele evenimente au fost reconstituite în povestirile din prima etapă de creație a scriitorului (anii '50 - '60 ai secolului XX), precum și în romanul-fapt „Pe mine mie redă-mă”. În romanul de factură preponderent memorialistică, considerat de critici „opera de vârf a scriitorului” (Eugen Lungu), este evocată atmosfera antiutopică a regimului totalitar. Încă de la debut, în textele literare de dimensiuni mici, autorul a prezentat, voalat, urmările sovietizării, punând accentul pe aspectul moralității și al „călirii” ființei umane în condiții vitrege vieții normale. Acest discurs, în mare parte ficțional, este confirmat, peste decenii, de romanul „Pe mine mie redă-mă”. Romanul-fapt a fost publicat după căderea imperiului sovietic, iar în volum a fost editat postum. Memoria din care se hrănesc aceste texte este marcată, într-o doză mai mică sau mai mare, de conjunctura socială, politică și culturală a timpului în care au fost scrise. Pe parcursul întregii creații, scriitorul Serafim Saka a metabolizat drama personală, dar și tragedia basarabenilor, „rupturile” societății românești din Bucovina și Basarabia.

CONCEPTELE DE BAZĂ ALE IMAGINARULUI LINGVISTIC ROMÂNESC

Violina DĂNILĂ, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Conceptul de „imaginar lingvistic” a fost introdus în domeniul lingvisticii, în 1978, de către Anne-Marie Houdebine Gravaud, în studiile sale despre variațiile lingvistice din regiunea Poitou (Franța). Conceptul vizează studiile referitoare la dinamica limbii în sincronie dinamică, studiile variațiilor lingvistice determinate de clasa socială a subiecților vorbitori și preia, în același timp, teoriile asupra raportului limbă-vorbire, dezvoltă idei referitoare la raportul și atitudinea locutorilor față de limbă (prescriptivă, auto(evaluativă), valorizantă, satirică, etc.) și descrie spațiul cultural al unei limbi.

Asociațiile lingvistice sunt create în baza unei legături cauzale sau emoționale, există în conștiința umană a vorbitorilor unei și ne permit să observăm modul de gândire, mentalitatea și imaginarul lingvistic națiunii respective. Pornind de la aceste premise, vom prezenta, în comunicare, conceptele de bază ale imaginarului lingvistic românesc.

DIMENSIUNEA ARHETIPALĂ A RĂULUI ÎN OPERA CRENGIANĂ

Constantin IVANOV, drd.,

Universitatea Academiei de Științe a Moldovei

În poveștile crengiene arhetipurile răului trec dincolo de snoava populară, comunicând totodată în termeni existențiali, legătura cu arhetipurile primordiale și relația acestora cu inconștientul colectiv. Or, tocmai elucidarea stărilor psihologice ale personajelor și identificarea motivelor care au făcut ca acestea să pătrundă în spațiile despre care se spune că acționează forțe neprielnice omului, ne-au deschis alte perspective de abordare a expresiei răului în creația crengiană. De asemenea, spațiul în care au loc evenimente nefirești, ce trec dincolo de sfera obișnuită a lucrurilor ce pot fi explicate, provoacă de cele mai multe ori frica unor personaje din basmele crengiene, mai cu seamă cele ce nu se confruntă direct cu spiritul demonic. Pe când cele ce se confruntă direct cu diavolul și reprezentanții lui, îi văd pe aceștia ca pe o entitate a răului de care poți râde, pe care îl poți lua în zeflema, îl poți umili și pune la treburile gospodărești.

LITERATURA DE EXIL A LUI ALEXEI MARINAT: ÎNTRE RETORICA AUTENTICITĂȚII ȘI ETICA CONFESIUNII

Svetlana MELNIC, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Mărturiile lui Alexei Marinat, cuprinse în volumele „Călătorii în jurul omului”, „Eu și lumea” fascinează deopotrivă prin autenticitatea trăirii, dar și cea a scriiturii. Memoriile autorului constituie mărturisirile veridice ale unui supraviețuitor, martor la evenimentele terifiante ale Gulagului comunist. Experiența de lectură reprezintă o întâlnire interculturală prin care cititorii sunt poziționați în calitate de subiecte etice în cadrul imaginarului global al promovării drepturilor omului.

Identitatea naratorului în calitate de martor este sesizată în credibilitatea evenimentelor autentic descrise. Narațiunea concepută la persoana întâi atrage atenția cititorului și îl angajează în descoperirea istoriei unei vieți omenești marcată de cruzimea regimului totalitar.

STRATEGII ALE DISCURSULUI ÎN PROZA LUI ANATOL MORARU

Elena ȘESTACOV, drd.,

Universitatea Academiei de Științe a Moldovei

Anatol Moraru, reprezentant al noii literaturii, se manifestă nemijlocit în literatura din Basarabia, aplicând în proza sa atât o direcție minimalistă, cât și cea textualistă, îmbinând excepțional aceste două perspective. Originalitatea narativă constă în limbajul livresc, ingenios, bine temperat, supradozat cu umor și ironie, consolidându-se într-un stil matur și bine chibzuit. Strategiile narrative folosite în interiorul textelor nu sunt doar modul de scriere a autorului, ci un stil de gândire. În fiecare povestire simțim preocuparea naratorului de a da o consistență pronunțat livrescă, se insistă asupra fiecărui element al nuvelei integrat în conformitate cu semnificația fundamentală a vieții, intertextualitatea devenind un imperativ de program. Elementul autobiografic introdus în textele sale are drept scop să ofere cititorului realitatea brută, lipsită de semnificații prestabilite.

STUDIUL SEMANTIC COMPARATIV AL FRAZELOGISMELOR DIN ROMANUL "FRUNZE DE DOR" DE ION DRUȚĂ DIN TEXTUL ORIGINAL ȘI CEL

TRADUS, ÎN SCOPUL DETERMINĂRII SPECIFICULUI NAȚIONAL AL ROMÂNILOR

Galina SNEGUR, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Limbajul este un instrument flexibil și receptiv pentru exprimarea gândurilor, a sentimentelor și a dorințelor omului, altfel spus, a omului însuși.

Nu există nimic în interiorul omului atât de adânc, atât de bine ascuns, încât să nu fie exprimat prin cuvinte. Felul de a gândi, de a se comporta în anumite situații de zi cu zi, de a reacționa și fenomenele legate de conștiință, lumea spirituală, psihicul unui vorbitor, (ceea ce se referă la lumea interioară a individului), tradițiile și obiceiurile din buni-străbuni, simbolurile culturale de veacuri (aspectul istoric și cultural) etc., se implementează adânc în limbă: în conotații semantice naționale ale unităților monolexicale (a cuvintelor) și a structurilor polilexicale (a frazeologismelor).

Conotațiile sunt semnificații suplimentare cu elemente emoționale, bazate pe asociații din lume cauzate de semantica cuvântului, pe care o însoțesc. Diversitatea și bogăția experienței individuale a unui vorbitor nativ este fundalul, baza de apariție a unor noi conotații. Sursa valorilor de fond estimate în cuvinte este o limbă vie vorbită în timp de oameni de diferite cercuri sociale și profesionale. Stabilitatea relativă a conotațiilor specifice anumitei mentalități apare ca urmare a educației sale, într-o anumită cultură. Astfel de conotații sunt specifice fiecărei limbi și rezultă din asociațiile speciale naționale de gândire, care se formează în minte, în funcție percepție și a percepție și sunt înțelese de vorbitorii nativi, care trăiesc într-o anumită societate și au un tezaur cultural, istoric și social necesar.

Îmi propun să determin specificul național al mentalității românilor, al felului de a fi, al modului de viață, al caracterului poporului, al psihologiei și temperamentului, al obiceiurilor și tradițiilor naționale, în baza romanului "Frunze de dor" de Ion Druță, prin analiză semantică comparativă a frazeologismelor din textul original și cel tradus.

O CONTINUĂ MASCARADĂ EXISTENȚIALĂ REPREZENTATĂ ÎN PIESA "ANGAJARE DE CLOVN" DE MATEI VIȘNIEC

Jana GUȚU, drd.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

Maria ABRAMCIUC, dr.conf.univ.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

"Angajare de clown", ultima piesă scrisă de dramaturgul Matei Vișniec, înainte de a pleca din România, ilustrează destinul a trei clovni bătrâni venți să se angajeze. Anunțul îi reunește pe cei trei vechi colegi de circ și din prieteni îi transformă în adversari, angajându-i într-o competiție, fiecare încercând să-și arate meritele, o iluzorie glorie de odinioară, aducând niște dovezi jalnice și nesigure. Traseul parcurs de cele trei personaje trece de la tachinări la invidie, cu sarcastică neobrăzare, la îmbrățișări cu lacrimi, manifestând un amestec de cruzime, tandrețe și infantilism, gata să dea totul pentru ultimul truc, pentru a arăta că mai sunt buni de ceva, că mai sunt în stare să dea o ultimă reprezentație. Sentimentele trăite de cele trei personaje: teama de eșec, angoasa, alienare, pierderea identității, abrutizarea, fixațiile obsesive, sumbrele presimțiri ne demonstrează că posibilitatea de a-și reface propriile existențe se reduc la minim și le uniformizează destinele.

Textul este construit pe clarificarea relațiilor între cei trei parteneri de scenă, pe prezentarea talentelor pentru a se impune în fața celorlalți, pentru a-i convinge că au un mod de viață diferit, cu succese profesionale, având exhibițiile mai degrabă jalnice. Dar în realitate toți cei trei clovni bătrâni își construiesc o identitate neautentică și se opun în mod fals unul altuia. Toți sunt niște amărăți, niște ratați, detestându-se mutual. Amestecul dintre ficțiune și realitate este de un dozaj bine echilibrat, încât farsa trece într-o crudă scenă a vieții. Iar exclamația unuia dintre clovni: „Oricine poate să fie Peppino. Sunt mii de Peppino. Toată lumea poate să fie Peppino." ne arată că soarta acestora poate să ne fie hărăzită fiecăruia dintre noi.

IPOSTAZE ALE POSTMODERNISMULUI ÎN JURNALUL NAIIV
„PRIETENUL MEU ELENIS” DE CLAUDIA PARTOLE

Lia BOTNARI, drd.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

Diana VRABIE, drd., conf. univ.,

Universitatea de Stat "Alec Russo" din Bălți

În ultimii ani, literatura română din spațiul basarabean se bucură de o valorificare exhaustivă a conceptului de copilărie sovietică prin texte precum: „Născuți în URSS” de Vasile Ernu, „Copil la ruși” de Leo Butnaru, „Iepurii nu mor” și „Fuga spre lanul cu ciori” de Savatie Baștovoii, „Prietenul meu Elenis” de Claudia Partole ș.a. În acest context se impune necesitatea unei exegeze a evoluției noțiunii de homo ludens care, prin influența complexă a sistemului politic dictatorial, trebuia să devină un homo sovieticus.

Studiul textului propus, „Prietenul meu Elenis” de Claudia Partole, scoate în evidență prezentarea unei dihotomii a noțiunii de pioner ca reprezentat al copilului-model în URSS, prin intermediul personajului Claudia P. Născută în interiorul sistemului autoritar deja bine pus pe roate, cu o limbă stâlcită și o istorie denaturată, personajul se lasă în vâltoarea cerințelor față de omul de tip nou, tovarășul sovietic! Însă raporturile acestora cu pionerul-model, imaginea copilului Volodea din Abecedar, sunt diferite.

Ne propunem în prezentul studiu să atragem atenția asupra identificării unor particularități distinctive ale textului „Prietenul meu Elenis” ce l-ar încadra în categoria textelor postmoderniste. În acest scop vom utiliza monografiile următoare: „În cautarea capodoperei, sub semnul transmodernității” de Ion Popescu-Brădiceni, „Literatura pentru copii” de Diana Vrabie, dar și studiul lui Mihai Cimpoi „O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia”.

**VIZIUNEA LUI EUGEN SIMION DESPRE STATUTUL
AUTORULUI ÎN TEXTUL BIOGRAFIC**

Oxana STANȚIERU, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Maria ȘLEAHTIȚCHI, dr., conf. univ.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Prezentul articol își propune să prezinte viziunea lui Eugen Simion despre statutul autorului în textele biografice, cristalizată în timp, printr-o serie de lucrări teoretice: Întoarcerea autorului, Genurile biograficului, Ficțiunea jurnalului intim. Existența acestor exegeze își justifică aplicabilitatea într-o perioadă când genurile biograficului, în special jurnalul și memoriile, se bucură de interes sporit, motivat de neîncrederea cititorului în ficțiunea literaturii. Considerăm viziunea exegetului importantă, deoarece întregul parcurs critic al lui Eugen Simion este o formă de sinteză coerentă masivă ca întindere, ce se impune, prin notorietatea și corectitudinea informațiilor critice. Necesitatea cercetării acestui aspect teoretic are la bază convingerea că perceperea naturii speciale a raportului autor – operă, existent în textul biografic, deschide perspective noi de interpretare a rolului de a exista în/prin text și a scrie pentru un autor de literatură autobiografică.

ROLUL RESURSELOR SEMANTICE – ADNOTAREA ÎN TEXTUL JURIDIC

Nicoleta BAGHICI, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Valentin CIJAKOVSKI, dr., hab., prof. univ.,

Universitatea Liberă Internațională din Moldova

Informațiile creează provocări pentru multe domenii, inclusiv în terminologie. Creșterea exponențială a numărului de documente de specialitate cu termeni noi se află dincolo de capacitatea cognitivă a omului. O posibilă soluție pentru această problemă este de a angaja proceduri automate sau semiautomate, pentru a permite persoanelor fizice și / sau grupurilor mici în a construi terminologii de calitate. Instrumentele personalizate pentru tehnicile de adnotare a discursului s-au dovedit a fi destul de sigure, deoarece asigură procesul de prelucrare a terminologiei. Aceste tehnici consideră termenii ca unități lexicale independente, care îndeplinesc anumite criterii atunci când termenii sunt părți integrante ale unui sistem coerent.

SPAȚIUL NARCISIST SAU OBSESIA SINELUI ÎN POEZIA LUI NICOLAE LEAHU

Victoria MALINOVSKI, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Maria ABRAMCIUC, dr. conf. univ.,

Universitatea de Stat

„Alec Russo” din Bălți

În poezia optzecistă din Basarabia, se constată frecvent deplasarea accentelor de la general la individual, reflectarea devinind autorefectare, oglindire în propriul text. Noua formulă lirică, avangardistă, la început, impunea o formă inedită de scriitură – una care exclude orice altă realitate, cu excepția celei care îl conține pe eul scriptic. În comunicarea noastră, vom releva elementele din care, în poezia lui Nicolae Leahu, se configurează spațiul narcisist. În opinia noastră, o bună parte din piesele lirice ale autorului constituie o excelentă probă de scriitură narcisistă, poetul ficționalizând obsesiv relația cu propriul eu, cu lumea sa lăuntrică. În linii generale, obsesia sinelui, ce trimite direct la mitul lui Narcis, generează un discurs care se întoarce asupra lui însuși. Personalizarea propriului scris prin autocontemplare generează, în poezie, un spațiu reflectant, constituit, în plan lingvistic, din pronume și verbe la persoana întâi singular, din pronume și atribute posesive sau din construcții reflexive, iar, în sens imagistic, concentrează ideea de excusivism, coagulează povestea despre sine, o autobiografie indirectă și improbabilă, cum atestăm, de exemplu, în cele două cicluri Poeme pentru mine (vol. Personajul din poezie), unde monologul, mărturisirea devin foarte productive în sensul configurării unui spațiu personal: „plec și te iau cu mine/ de mai multe ori decât plec// velierul diavolului mi-i umbră/ sinonimă/ cu paltini și molizi pictați pe ea/ cu paltini și molizi de strearină (...)// plec/ ascultă tăcerea icoanelor” (Poeme pentru mine. Variantă rimată. 6). Spațiul sinelui include și elemente colaterale, din sfera peisajului, care, până la urmă, completează și nuanțează lumea eului.

**FORMAREA TERMENILOR ÎN DOMENIUL BIBLIOTECONOMIC PRIN
INTERMEDIUL METAFOREI CONCEPTUALE**

Cristina CATEREV, drd.,

Universitatea Academiei de Științe

Limbajul contemporan învăluie și izolează părțile spațiotemporalului, le trasează frontiere statice și dinamice și le montează în infinite combinații în realitatea mentală, iar metafora este efectul infinității intersecțiilor sensurilor cuvintelor.

Articolul prezintă termeni și sintagme din domeniul biblioteconomic care sunt formate în baza procesului metoferei conceptuale. Metafora lingvistică este acea măsură calitativă a realității din limbaj și a realității umane totodată, ea captează în miezul ei semantic diversitatea conținuturilor senzației, le amalgamează, reordonează și restituie realității, amplificându-i desfășurarea cu roadele imaginației noastre. Urmează a fi descrise metodele și premisele teoretice istorice și contemporane despre metafora conceptuală, analiza ideilor și compararea prin exemple adecvate preluate din studii și monografii în domeniul lingvisticii și prezentarea exemplurilor extrase din lucrările de specialitate din domeniul biblioteconomic.

Expresiile metaforizate din limbaj înseamnă ceea ce înseamnă atunci când le utilizăm pentru a vorbi despre diversitatea argumentelor. O parte din rețeaua metaforică conceptuală în limbă se caracterizează parțial prin conceptul unui argument, și limbajul urmează a îmbrăca un costum, relatat prin metafore, care de multe ori nu este înțeles de vorbitorii unei limbi. Deoarece expresiile metaforice în limba noastră sunt legate de concepte metaforice într-un mod sistematic, putem utiliza expresii lingvistice metaforice pentru a studia natura conceptelor metaforice și pentru a obține o înțelegere a naturii metaforice a activităților noastre în diverse domenii.

SPAȚIUL ÎN MENTALUL ROMÂN

Valeria SAVCA, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Experiența de viață imprimă pe harta mentală a fiecărui individ spații avînd încărcătură simbolică, precum ar fi locul natal, strada copilăriei, locul unei experiențe inedite, locul de veci al unui om drag, spațiul pierdut etc. Orice cultură poate fi caracterizată de un set specific de „hărți cognitive”, care definesc experiența și servesc la orientarea comportamentului membrilor culturii respective. Problema spațiului și modul de reprezentare a lumii în care această problemă își are originea și dezlegarea ia forme de o mare însemnătate pentru înțelegerea fenomenului românesc în datele sale etnice în general și în cele etnografice în special.

Fiecare om realizează segmentarea teritorială în mod propriu, făcînd uz de criterii proprii. Or, în afară de subsistemul proceselor de cunoaștere, psihicul uman mai conține un subsistem energetic, aparținînd personalității, de aceea nu sînt generate de utilitatea imediată, ci de criterii de ordin afectiv, ceea ce implică și un proces evaluativ. Astfel, toate valorile conferite spațiului se acumulează în mental în urma experiențelor noastre, precum și ale cunoștințelor noastre sau ca rezultat al manipulării prin mass-media (ultima, în special în cazul locurilor pe care nu le-am văzut în mod direct). Totodată, spațiul fizic poate obține un contur fix, capabil de a fi perceput cu claritate, adesea comportînd un puternic rol social.

FRAZEOLOGISME CU CARACTER PROHIBITIV

Natalia PRISĂCARU, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Lilia TRINCĂ, dr., conf. univ.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

În ultimii douăzeci și cinci de ani, fenomenul frazeologiei a beneficiat de o atenție sporită, suferind o evoluție rapidă. Din capul locului însă trebuie să spunem că, în ciuda unei bibliografii destul de bogate, frazeologia constituie unul din punctele nevralgice ale cercetărilor lingvistice. Deși de mult delimitată ca domeniu autonom, frazeologia (inclusiv cea românească) este încă în faza numeroaselor semne de întrebare, caracterizându-se prin lipsa unității de vederi în ceea ce privește o serie de chestiuni importante. În studiul de față ne-am propus să supunem analizei frazeologismele cu caracter prohibitiv, care exprimă o interdicție, o interdicție sau opresc ceva. Susținem ideea că frazeologia este o ramură de sine stătătoare a lingvisticii, care a fost lansată de la tribuna unor mari foruri lingvistice internaționale. Propunem în clasificarea frazeologismelor să fie folosit termenul de frazeologisme cu caracter prohibitiv. Frazeologisme cu caracter prohibitiv sunt acele îmbinări de cuvinte cu caracter constant, care exprimă o interdicție, o interdicție sau opresc ceva. Selectând din dicționar frazeologisme cu caracter prohibitiv, am observat că le putem grupa în două categorii: cu sens direct, contextuale. Frazeologisme cu caracter prohibitiv cu sens direct sunt de câteva tipuri: - care conțin negația nu; - care conțin prepoziția fără; - care conțin adverb/ conjuncție nici; - care conțin adverbul aici; - care conțin pronume negativ nimeni - care conțin pronume negativ nimic; - care conțin prepoziția până. Frazeologisme cu caracter prohibitiv exprimă interdicții, pe care le vom prezenta

**CORELAȚIA AUTOR-PERSONAJ / PERSONAJ-AUTOR ÎN PIESA
LUI VAL BUTNARU ȘI A LUI LUIGI PIRANDELLO**

Valeria PETREANU, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Nicolae LEAHU, dr., conf. univ.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Deși scrise în epoci diferite, piesele se evidențiază prin autenticitate și se disting prin tehnici divergente. Piesa lui Luigi Pirandello conține o prefață în care autorul explică procesul de creare a operei, își prezintă personajele, conflictul piesei, statutul său de scriitor etc. Pirandello se încadrează singur, instinctiv în ramele teatrului absurdului, prin urmare în Prefață el menționa: „Dar mai sunt și alții care, fără asemenea gusturi, simt o nevoie spirituală mai profundă, pentru care nu există figură, întâmplare, priveliște neîmbibată, ca să zic așa, de o anumită semnificație a vieții, prin care să ajungă la o valoare universală: sunt scriitori de o factură cu deosebire filozofică. Eu, din păcate, fac parte dintre cei din urmă.”

DÉFINIR LE CONCEPT DE VERTU À TRAVERS LES ÉPOQUES

Ecaterina FOGHEL, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Angela COȘCIUG, dr., conf. univ.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

L'intérêt des penseurs face au concept de vertu présente un panorama théorique fragmenté et étendu dans le temps et dans l'espace. Dans l'antiquité ainsi qu'au siècle des Lumières la notion de vertu se trouve au centre des préoccupations des philosophes, des auteurs et des artistes. Tant les partisans du rationalisme expérimental que les apologistes de la religion révélée s'accordent pour dire que la vertu constitue le fondement de la morale. Mais au-delà de ce constat de départ, de longs débats acharnés se portent sur la nature de la vertu, sur qui la pratique le mieux et sur le rôle de la science et de l'Église dans le discernement de la morale en général et de ses fondements vertueux en particulier. Cette riche tradition théorique continue avec plus ou moins d'intensité pendant les siècles suivants, et on constate un regain d'intérêt pour la notion de vertu après la deuxième guerre mondiale quand il y a un renouveau de l'éthique de la vertu, notamment d'inspiration aristotélécienne (les noms les plus célèbres sont: Elizabeth Anscombe, Philippa Foot, Peter Geach, Rosalind Hursthouse, Alasdair MacIntyre, Bernard Williams, John McDowell etc.).

SECTIUNEA “ȘTIINTE SOCIO-UMANISTICE”

(Sala de festivități, Corpul II, USARB)

Moderatori:

1. **Olga JACOTA-DRAGAN, drd.**, Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți
2. **Ina ODINOKAIA, dr.**, conf. univ., Universitatea de Stat “Alecu Russo” din Bălți

UNELE CONSIDERAȚII PRIVIND APLICAREA PRINCIPIULUI NON BIS IN IDEM

Viorel BURLACU, drd.,

Universitatea de Studii Europene din Moldova

Republica Moldova ar trebui să țină pasul cu jurisprudența CEDO, care are ca obiect principiul non bis in idem. Actualitatea temei date de cercetare reiese din faptul că acest principiu este recunoscut la nivel comunitar, dar și internațional, drept o regulă importantă, un drept fundamental al omului cu origini străvechi, care urmează a fi interpretat uniform mai ales pentru evitarea litigiilor cu element de extranietate. Toate aceste momente determină necesitatea studiului aspectelor teoretico-practice ale aplicării principiului non bis in idem.

PROIECTUL FILOSOFIC AL LUI RICHARD RORTY

Olga JACOTA-DRAGAN, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Gheorghe BOBÂNĂ, dr., hab., prof. univ.,

Academia de Științe a Moldovei

Richard Rorty a încercat de a convinge contemporanii săi, să renunțe și înlocuie modelul cultural occidental tradițional, bazat pe filosofie în favoarea unei culturi „postmetafizice”, literare sau poetice. Proiectul său filosofic a „șocat” lumea literară și cea academică, la fundamentul acestuia stă celebra critică a reprezentationalismului.

CERCETAREA EMPIRICĂ VIZÂND SPECIFICUL COMUNICĂRII CARCERALE ÎN CADRUL GRUPULUI DE DEȚINUȚI

Nicoletta CANȚER, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

În prezentul articol sunt prezentate rezultatele unui studiu longitudinal realizat asupra persoanelor aflate în detenție cu scopul identificării specificului comunicării carcerale precum și a impactului asupra personalității deținuților și a procesului de resocializare organizat în instituțiile penitenciare din țară.

ANALIZA CORELAȚIEI DEPENDENȚĂ DE INTERNET – COMPORTAMENT DEVIANT AL COPIILOR

Ludmila DUMBRAVEANU, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Ina ODINOKAIA, dr., conf. univ.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Un nou fenomen psihosocial cu care se confruntă lumea contemporană este dependența de Internet, o formă de dependență care s-a conturat la sfârșitul anilor 80 ai sec. XX.

Dependența de Internet este un fenomen complex, care condiționează probleme de comportament și autocontrol. Specialiștii menționează că impactul dependenței de Internet, spre deosebire de alcoolism sau narcomanie, asupra stării de sănătate este mai redus, însă influențează negativ asupra capacității de muncă și adaptării în societate. Asemeni substanțelor psihotrope, comunicarea virtuală creează iluzia bunăstării și posibilității soluționării oricărei probleme.

Articolul dat reprezintă o analiză a legăturii dependență de computer/internet - comportament deviant al copiilor.

POLITICI DE CONTROL SOCIAL ȘI EFICIENȚA ACESTORA ÎN DIMINUAREA COMPORTAMENTULUI DELINCVENT LA MINORI

Elvira CIOBANU, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Although there are a multitude of studies elaborated by the best specialists and there are also initiated various programs to prevent juvenile delinquency, we are witnesses to unwanted growth of this social phenomenon. Juvenile delinquency is still an actual social problem for the next generation gap. The decreasing and control of juvenile delinquency as a phenomenon that has multiple consequences both at macro and microsocial as well as at and individual level and It can be achieved only after understanding and explaining the etiology, dynamics and evolution of criminal behavior doubled by the prediction / forecast related to the further evolution of this phenomenon.

REGLEMENTAREA MIJLOACELOR DE APĂRARE A PĂRĂTULUI ÎN LEGISLAȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Dumitru DUMITRAȘCU, drd.,

Universitatea de Stat din Moldova

În cadrul procesului civil, întru garantarea aplicării principiului contradictorialității a procesului civil, pârâtul, asemănător cu posibilitățile reclamantului, poate să pună în discuție și să dovedească poziția proprie față de obiectul litigiului, să invoce anumite iregularități material-juridice sau procesuale pentru ca să obțină respingerea pretențiilor pârâtului, fie întârzierea sau scoaterea cauzei de pe rol. Generic vorbind, pârâtul se bucură de dreptul la apărare care oferă acestuia posibilitatea de a întrebuița anumite procedee, modalități sau mijloace de apărare prin intermediul cărora va aduce la cunoștință și va susține poziția sa față de revendicările reclamantului, iar în unele cazuri va putea formula și pretenții proprii în cadrul aceleiași cauze civile.

Astfel, în cadrul unui proces, penal sau civil, orice persoană are dreptul de a întrebuița anumite modalități consfințite legal pentru apărarea drepturilor și libertăților sale. Având în vedere dispozițiile alin. (1) art. 26 din Constituție conform căruia „dreptul la apărare este garantat”, este în sarcina statului să asigure și să reglementeze aceste modalități sau mijloace prin care persoanele vor putea dovedi și susține poziția lor procedurală.

**КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ОСНОВЫ ИДЕНТИФИКАЦИИ ДИСТРИБЬЮТОРСКОГО
ДОГОВОРА КАК НЕПОИМЕНОВАННОГО ДОГОВОРА**

Igor ARSENI, drd.,

Universitatea de Stat din Comrat

The author in this article carries out a comprehensive scientific and legal analysis of the identifications of the distribution contract in the system of unnamed contracts, in particular, various scientific points of view and peculiarities of the qualifications of this contractual design by the judicial bodies have been investigated, and recommendations for solving the problem of identification of the distribution agreement have been proposed for the research.

Keywords: distribution contract, legal qualification, unnamed contract, judicial practice, civil law contracts.

CUMULUL CERINȚELOR FAȚĂ DE ACTELE PROCEDURALE CIVILE

Tatiana CRUGLIȚCHI, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

Alexandru COJUHARI, dr. hab., prof. univ.

Universitatea de Stat din Moldova

Procesul civil este o activitate ce se desfășoară în timp și constă dintr-un complex de acte procedurale care nu pot fi săvârșite la întâmplare; iată de ce ele trebuie să fie reglementate în mod amănunțit de lege. Condițiile actelor de procedură civilă desemnează, de regulă, exigențele legale pe care acestea trebuie să le respecte, ca și termenele în care pot fi făcute. Se admite îndeobște că unele dintre aceste condiții au caracter general, fiind aplicabile tuturor actelor de procedură, în timp ce altele sunt speciale, proprii fiecărui act sau unor categorii de acte. Există anumite limite procedurale în afara cărora nu este tolerabilă avansarea, derularea procesului. Prezentarea succintă a condițiilor generale a actelor de procedură se impune ca o premisă necesară în abordarea sancțiunii nulității. Așadar, pentru a produce efectele pentru care a fost destinat, un act de procedură trebuie să îndeplinească condițiile de fond sau substanțiale și, totodată, să fie efectuate cu observarea prescripțiilor legale de formă. Per a contrario, efectuarea unui act de procedură în lipsa vreunei condiții de fond sau cu neobservarea formelor legale nu își va produce, în principiu, efectele specifice fiind lovit după caz, de un viciu procedural de fond sau unul de formă. Aceste vicii, la care se adaugă omisiunea îndeplinirii unui act de procedură, atrage anumite sancțiuni; de regulă, nulitatea actelor de procedură

SECȚIUNEA “ȘTIINȚE ALE NATURII ȘI AGRICOLE”

(Sala 594, Corpul V, USARB)

Moderatori:

1. **Victor CAPCELEA, drd.**, Universitatea de Stat “Alec Russo” din Bălți
2. **Stanislav STADNIC, dr., conf. univ.**, Universitatea de Stat “Alec Russo” din Bălți

**IDENTIFICAREA AREALELOR CU CARACTERISTICI GENERALE DISTINCTE AL
IMPACTULUI ANTROPIC ASUPRA MEDIULUI PODIȘULUI MOLDOVEI DE NORD**

Victor CAPCELEA, drd.,

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți

În prezent tehnicile G.I.S. sunt din ce mai frecvent utilizate în evaluarea calitativă și cantitativă a mediului, permițând nu numai evidențierea dinamicii elementelor mediului, ci mai ales distribuția lor spațială. Tehnicile G.I.S. sunt folosite predominant pentru analiza vecinătăților și suprapunerea straturilor tematice. Hărțile calității mediului reprezintă o metodă care oferă o imagine de ansamblu asupra stării componentelor mediului dintr-un anumit spațiu.

O sinteză a informațiilor reprezentate pe hărțile ale calității mediului o constituie evidențierea unor areale sau zone, unde se poate evidenția distribuția unui anumit indicatori într-un areal dat sau gruparea pe categorii a surselor de degradare a mediului într-un anumit teritoriu.

Sintetizând hărțile realizate în această lucrare cu privire la calitatea mediului Podișului Moldovei de Nord (volumul emisiilor sumare de la sursele staționare din localități; repartitia teritorială a ponderii probelor de apă ce nu corespund normativului național după conținutul de nitrați, din sursele necentralizate; cota terenurilor agricole din suprafața totală, pe comune; zăcăminte de substanțe minerale utile, ponderea pădurilor în structura fondului funciar pe comune) s-a delimitat areale cu caracteristici generale distincte din punct de vedere al impactului antropic asupra mediului.

EVALUAREA FERTILITĂȚII SOLULUI ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Marina ILUȘCA, drd.,

Universitatea Agrară de Stat din Moldova

Modelele industriale de intensificare a agriculturii orientate în principal spre maximizarea recoltelor și profiturilor de către agricultori au neglijat rolul crucial al fertilității solului, atât în formarea producției cât și în furnizarea serviciilor ecosistemice.

Ținând cont de tendințele globale în ritmurile deprecierii și pierderilor irecuperabile de suprafețe agricole, precum și în dezvoltarea agriculturii, problema păstrării calității învelișului de sol pe terenurile agricole devine pentru statul nostru o preocupare strategică de securitate națională.

Monitoringul fertilității solurilor reprezintă un sistem complex bazat pe parametri și indici ecopedologici cu acoperire spațială și temporală, care asigură cadrul informațional necesar pentru elaborarea strategiei și tacticii de prevenire a consecințelor activității antropice și a calamităților naturale, întocmirea prognozelor și exercitarea controlului operativ asupra eficienței măsurilor de combatere a proceselor de degradare.

Analizele obișnuite pentru determinarea proprietăților solului sunt de lungă durată, consumatoare de timp și muncă. Prin urmare, o metodă mai rapidă și necostisitoare ar fi valoroasă în obținerea informațiilor necesare pentru agricultura de precizie.

Spectroscopia de reflexie în regiunea infraroșu apropiat (NIRS) este o tehnică analitică rapidă și non-distructivă, care implică măsurarea reflexiei difuze în regiunea infraroșu apropiat (1000-2500 nm). Spectrele de reflexie difuză a solului rezultă de la îndoirea, răsucirea, întinderea sau forfecarea legăturilor chimice (de exemplu CH, OH, NH) sub radiația domeniului infraroșu apropiat.

Practicarea agriculturii specifice locației își propune să utilizeze cunoașterea variațiilor solului în interiorul câmpului pentru gestionarea acestuia prin utilizarea diferitor doze de îngrășăminte, norme de semănat etc. Prin adaptarea intrărilor în funcție de eterogenitatea în diferite părți ale câmpului, eventual, se vor crea condiții mai bune pentru folosirea substanțelor nutritive și a apei de către plante. De asemenea, pot fi obținute și beneficiile economice și ecologice în același timp.

INDICATORI STATISTICI CE CARACTERIZEAZA VARIBIALITATEA REGIMULUI TERMIC PE TERITORIUL REPUBLICII MOLDOVA

Olga CRIVOVA, drd.,

Institutul de Ecologie și Geografie a AȘM

Unul din indicii statistici ce caracterizează variabilitatea temperaturii, este sezonalitatea temperaturii - un indice bioclimatic, utilizat în studiul reacției de răspuns a organismelor vii la schimbările climatice. În articol e prezentat modelul cartografic regional al sezonalității temperaturii.

IMPLICAREA LEVURILOR DIN GENUL RHODOTORULA ÎN BIOTEHNOLOGII

Alina BEȘLIU, drd.,

Universitatea Academiei de Științe a Moldovei

Lucrarea oferă informații despre proprietățile morfologice, fiziologice, biochimice și domeniile de aplicare ale levurilor din genul *Rhodotorula*. Prezența în componența levurilor din genul *Rhodotorula* a conținutului sporit de proteine, complexului de pigmenți carotenoidici cu activitate antioxidantă înaltă, lipidelor bogate în acizi grași esențiali, carbohidraților, permite implicarea în biotehnologie. Rezultatele prezintă valoare teoretică și practică pentru dirijarea activității biosintetice a tulpinilor și argumentează necesitatea continuării cercetărilor privind elucidarea căilor de stimulare a biosintezei componentelor bioactive.